

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas VII

Vasario-February 28 d., 1925

442

No. 4 (171)

Vajus Pratešiamas.

(Visoms Kuopoms ir Nariams).

Trečiasis Vajus pratešiamas iki balandžio 1 dienos. Tuo būdu jis baigiasi kovo 31 dieną.

Vajaus pratešimas padaryta atsiziūrint kuopų reikalavimų.

Del Vajaus laiko pailginimo pirmas balsą pakėlė Chicagos apskritis. Š. m. vasario 8 dieną apskričio susirinkimas kone vienbalsiai nutarė reikalaut Centro Valdybos Vajaus laiką pratęst, būtent, visu mėnesiu.

Atsiliepė ir kitos kuopos taip pat reikalauamos pratęsimo. Priežastis—nesuspėta tinkamai pasiruošt ir įsijudint. Kai kurios kuopos tik baigiantis paskelbtam Vajaus laikui pradėjo sekmingai darbuotis ir rezultatų įgyt.

Daugelis kuopų susirinkimus laiko kartą į mėnesį, del to ima daug laiko gerai suplanuot ir darbą varyt.

Pratešdami Vajaus laiką, randam reikalingu kai kurias vidaus tvarkos taisykles atkartotinai priminti.

Pirmiausia del Vajaus ir ne Vajaus narių. Vajaus nariais laikomi tie nariai, kurie prisirašo skelbiamuoju Vajaus laiku ir prisilaikant visų nurodymų. Trečiojo Vajaus narys tur užsimokēt Centrai \$1.75 antkart. Ta mokestis imama visą Vajaus laiką, nežiūrint ar narys pradžioj ar pabaigoj Vajaus įstotų. Kiek kuopos savo išdui privalo imt įstojimo ir narystės mokeščio, Centras griežtai nenustato. Einant 12-jo Seimo nu-

tarimu, kuopos gal imt 25c. įstojimo ir 1 dol. metinio mokeščio. Bet praktikoj kuopos ima komžiausia, kad tuo būdu daugiau narių pritraukus.

Visi nauji nariai, kurie siunčiami į Centrą neprisilaikant Vajaus taisyklių, įrekorduojami, kaip paprastąja tvarka įstoję. Jie tur mokēt 2 dol. nario mokeščio į metus ir jie negal būt panaudojami Vajaus dovanų konteste.

Šitą kuopos tur įsidēmēt ir išsivadēt visų pretenzijų del priskyrimo paprastąja tvarka įstojusių narių prie Vajaus narių.

Iki šiol gautieji Vajaus rezultatai yra patenkinantys ir Trečiąjį Vajų galima laikyt pasekmingu. Toliausia įsivarē 24-ji kuopa, Chicago, Ill., 112-ji, Chicago, Ill., 17-ji, So. Boston, Mass., 52-ji, Elizabeth, N. J., 13-ji, Chicago, Ill., 14-ji, Cicero, Ill., ir kitos.

Centro Raštinė neužilgo pradēs skelbti tikslesnių rezultatų, iš kurių paaiškēs kuopų pasidarbavimas ir apskritai organizacijos augimas.

Dar vienas mėnuo darbo, prakilnių rungtynių. Panaudokim tą mėnesį, tą gavēnios rimtąjį laiką, sustiprinimui kuopų ir išauginimui mūsų brangios organizacijos į tvirtą, galingą uolą, prie kurios Amerikos lietuvių jaunimas rastų malonią vietą savo energijai, jausmams ir širdžiai aukoti ir kuri įstengtų apsaugot jį nuo visokių pavojų.

L. V. Centro Valdyba.

Samata.

Linkolnas ir Vašingtonas.

Žmonėse yra: minia ir solitarė individualybė. Minios vienata neatsiskiria viena nuo kitos ir rodosi įgimta sutapti ir gyventi krūvoje. Gi solitarė individualybė išsikelia virš minios ir nuveikia gausingųjų darbų žmonijos naudai. Minia ieško pagelbos ir suraminimo nuo kits kito. O solitarė individualybė ieško vienatvės, išsiilgimo. Ir neveltui sako vokiečiai, kad atilsį surasi tik kalnų viršūnėse. Pakol užkopsi į kalno viršūnę, reikia pakęsti ir pavargti. Tatai, kad patapus didžiu—reikalinga būti vienam; būti didžiu ir vienam—reikalinga vargti ir kentėti.—Per aspera ad astra!

Vasario mėnesį sueina dvi gimtūvi dviejų didingųjų amerikūnų: Linkolno ir Vašingtono. Tai dvi solitari individualybi. Vašingtonas, kad ir aristokratas širdyj, tačiau buvo atsiskyres nuo kitų, o buvo kantrus ir darbavosi kitų naudai, išliuosuodamas pavergtuosius iš po Anglijos jungo, įkurdamas pradžia Jungtinėms Valstybėms ir teikdamas laisvę naujos valstybės piliečiams. Linkolnas, ūkininkų sūnus, savo jaunystėje visada ieškojo vienatvės, kad atsiduoti knygoms ir mokytis; vėliau, tapęs šalies prezidentu, neturėjo ramumo nei atilsio, tačiau daug kentėjo ir vargo, suvienydamas Šiaurines ir Pietines valstybes, panaikindamas vergiją ir aukodamas savo gyvastį didingos valstybės laisvei apsaugoti ir užtikrinti.

Vašingtonas, kuriant naują valstybę, turėjo daug nepasisekimų, tačiau niekada neprarasdavo drąsos ir neieškojo atilsio bei suraminimo, kol neatsiekė tikslo. Linkolnas ir gi neprarado drąsos nei naminio karo sloginamas, nei priešų kritikuojamas bei smerkiamas; iki paskutinio kraujo lašo, jeigu to būtų reikėję, jis buvo pasiryžęs kovoti, kad panaikinus vergiją.

Vašingtonas gimė šalyj, kurią valdė Anglijos karalius. Bet gi Vašingtonas mirė, palikdamas savo šalį laisvą ir pačių žmonių valdomą. Linkolnas gimė, kai jo šalyj viešpatavo vergija ir gyvavo didžiausia suirutė, tačiau, mirdamas, jis matė, kad vergai paliuosuoti, kad šalis padvigubinta ir sutvarkyta.

Linkolnas ir Vašingtonas buvo žmonijos draugai, prieteliai ir geradariai. Jiedu gale matė didingųjų pasiryžimų ir nuveikimų gražias pasekmes. Linkolnas, mirdamas kankinio mirtim, žinojo, kad jis panaikino vergiją savo tautoje, kad pagrįso pasekmingą ir laimingą buitį Šiaurių ir Pietų dalim galingai sujungtoje Jungtinių Valstybių vienumoje. Vašingtonas, atsisakant pri-

imti trečiąjį prezidentavimo terminą, pasitraukė nuo viešojo sūkurio, patenkinime baigdamas gyvenimo dienas, o vis gi nežinojo, kad jo drąsa ir žygiai paięgs sukurti tokią didingą tautą, kokia yra šiandien; ir gi nesapnavo, kad jo šalis nuo Atlančio pasieks Pacifiką ir kad gyventojų joje skaitysis virš šimto milijonų.

Vašingtonas ir Linkolnas gyveno vienatvėje; ilgėjosi ir kentėjo tikrai. Ilgėjimasis labo kitiems ir gyvasis pasiryžimas atsiekti tą tikslą lemia gausingai. Ištvėrmė glūdi kantrybėje. Kentėjimas tai didingumo šaltinis. Jis tai išaugštino juodu virš minios ir iškėlė į garbingąsias viršūnes. O tauta šiandien garbina juodu: vieną, kaipo šalies tėvą; kitą, kaipo didingą emancipatorių.

—
Pr. Genys.

ŽVAIGŽDĖS SŪNUS.

Atverk, brolau, akis į dangų,
Į melsvą saulės šalį—
Jauna širdis tą žydrį brangų
Argi pasiekti gali?

Ne jai tos žvaigždės sidabrinės—
Ji ilgesio dukrelė,
Jos godos verkiančios krūtinės,
Argi pasieks žvaigždėlę?...

Ne jai ir tu, gėlė jaunoji,
Ne jai tos dainos tavo!
Juk tu aukštai takais klajoji
Širdis kur susapnavo!...

Bijau aš kartais tavo vardo,
Kaip saulės, akys bijo...
Juk mano siela žemėj nardo—
Į žemę ji prigijo...

Bet myliu jį, kaip nieks nemyli,
Žvaigždė dienų manųjų!
Tu saulė mano—aš vargdienis
Iš minių vargstančiųjų!

Mazeikiai, 1924.

J. Vaidevutis.

Darbas Veda Prie Tikslu.

II DALIS.

Ivada.

Šiame rašinyje daugiausia bus apibudinama kariuomenės ir kariškių gyvenimas; pavyzdžiai daugiausiai imami iš garsiųjų karo vadų bei politikų gyvenimo.

Kadangi Lietuvos jaunimas turi sau tikslu: gynimą tėvynės ginklu rankoje, bei jos apšvietimo ir kultūros kėlimą, o Amerikoje—to darbo rėmimą,—tai pasistengsiu įrodyti, kaip drąsa, darbu, pasiryžimu ir tvirta valia viskas nugalima, viskas atsiekiama, tik reikia dirbti, neleisti laiko veltui. Pavyzdžiai šiam rašiniui surankioti per keletą metų iš įvairių šaltinių. Gaila, kad šiuo tarpu negaliu paduoti aprašymų gyvenimo mūsų karo ir šaulių vadų bei paprastų narsių eilinių, o norėčiau kaip tik daugiau pavyzdžių iš mūsų gyvenimo, nes jie mums būtų artymesni, sielai suprantamesni. Su laiku, gal, galėsiu ir tokiais pavyzdžiais prirodyti darbo ir pasiryžimo svarbą gyvenime.

I. KARAS IR KOVA SU JUO.

Didžiausia šių laikų nelaime drąsiai galima pavadinti—karas. Visi dar aiškiai prisimename pereitą pasaulio tautų karą su jo baisumais, iškęstais vargais. Tur būt, nerasime nė vieno, kuris būtų jo nenuskaustas, nenuvargintas. Ar šiokiū, ar kitokiū būdu, o pakenkė ir daug pakenkė. Kiek sunaikinta žmonių gyvybių, puikių paminklų, mokslo įstaigų, gražių sodybų, kaimų... ir visa tai dėl žmogaus žiaurumo, neužsikentimo vienas kitu. Žodžiu—karas be blogo, nieko gero nedavė ir neduos.

Kas gi yra tasai karas? Kur jo pradžios reikia ieškoti?

Karas—tai susivienijimas blogumų pasaulyje: žmogžudystės, keršto, išdavėjystės, neapykantos, pavydo, gobšumo, paniekinimo ir d. k. Tuoj traukiama atsakomybėn žmogžudžiai, peštukai, tai kodėl neteisiami, o net giriami pradėjusieji karus, despotai valdovai?...

Kai kurie sako, kad karas reikalinga sumažinimui žmonių pasaulyje ir atvedimui į tiesos kelią iš nuodėmių. Kaip tik priešingai: pasaulyje dar yra vietos ir galėtų būti bent penketą kartų žmonių daugiau ir tai laisvai galėtų išsimaitinti, o apie dorinį pataisymą nėra ką nė kalbėti. Karo metu žmonės kaip tik lieka piktesni, žiauresni;

įmanyti, tai savo artumą gyvą praryti, šaukšte vandens prigirdyti. Pavyzdžių aš manau nėra reikalo nė rašyti, nes kiekvienas bus daugybes pastebėjęs karo metu ir dar šiais laikais.

Kai kurie vėl sako, kad karas privertęs padaryti daug išradimų, kurie šiaip nebūtų atsiradę. Tiesa, kaip tik karo metu pradėjo virti "samogonką" (mūnšainę) ir nuodyti žmones. Muilą ir išmoko namuose gaminti, bet tai tik iš nelaimės, gyvenimo verčiami, kai nebuvo geresnio. Yra padaryta daug ir kitokių išradimų, kurie taikos metu gal būtų ir neatrasta, bet jie, dažniausiai, taikomi—žudymui silpno žmogaus, kurio pribaugimui užtenka ir menko kuolelio. Jei nebūtų karo, tai vietoje tų žudymo įrankių būtų buvę, gal, išrasta įrankiai pagerinimui žmogaus būvio. Nesant karo, visos mokslo ir darbo jėgos, visos lėšos išrūkstančios dūmais, būtų galima sunaudoti ramiam kultūros darbui; nelakiotų oru žmonių kaulai ir turtai.

Kaip jau žinome iš istorijos, karai yra atsiradę labai senai ir jų pradžiai, išsivystymui išsiaiškinti padės mums, gal, žemiausi gyvūnai. Pažvelgę per mikroskopą pamatysime milijonus mažutėlaičių, vienalasčių gyvūnų, kurie ryja, naikina vienas kitą, reiškia—vyksta žiauriausias karas. Stambesnieji gyvuliai ir tą patį daro: stipresnis smaugia silpnesnį, arba, kaip sakoma,—eina kova už būvį. Tų gyvūnų organizmas sutaisytas tam tikslui—jie vienas kitu minta, taigi ir ta kova pateisinama, bet—žmonės?...

Tiesa, šiais laikais eina aršiausia kova už būvį, bet atminkime, kad viešpatauja kumščia, kapitalas ir kol tie bus valdovais, nebus pasaulyje ramybės. Juk žmonės yra visi lygūs, vienodi, tai kam vienas turi turėti nesuskaitomus turtus, o kitas neturi net duonos kasnio. Bet tai kovai už būvį ar gi reikalingas yra karas? Nemanau. Gyvulys papioves kitą—suėda, gi žmogus—užkasa žemėn, nesimaitina juom. Tai kam žūdyti? Kam tiek vargo, nelaimių užtraukti visai žmoniškai?

Sako, kad dar esą tokių žmonių, o senovėje ir daug buvę, kurie valgo vienas kitą, bet tai daro tik laukiniai, nekultūringi žmonės. O mūsų žmonės kaip tik mėgsta pasigirti savo aukšta kultūra, protu viršyjančiu visų gyvių. Tik matyt ne kiek tasai protas yra kilnesnis, negu gyvulių, kurių karaliumi save vadina, jei nestengia suvaldyti žemiausių savo jausmų—kraugerškumo. Taigi išrodo, kad kraujo troškimo jausmas yra

įgimtas ir jau sunku tą blogą panaikinti. Tai tegalima atlikti tik auklėjimu ir delto į šią sritį turėtų būti visų dėmesys atkreiptas.

Šiais laikais jau atsiranda daug žmonių, kurie kariauja prieš karą, kurie nori įvesti tautų ir luomų lygybę, jų laisvą apsisprendimą, bet kai kurių šovinizmas tai neleidžia padaryti. Dabar sakoma: "jei nori taikos—ginkluokis," nes juo būsi techniniai geriau apsišarvavęs, tuo ramesnis ir gyvenimas bus, nes žiaurūs kaimynai nenorės užpulti. Delto ir ginkluojasi visi. Leidžia milijonus, milijardus kariuomenių apginklavimui ir jų užlaikymui.

Kai kurie tiki, kad karas tik tuomet teišnys, kaip bus išrasta visa naikinantys ginklai, kurie karą padarys per daug žiauriu ir tokiu būdu visai neįmanomu. Prie tokių žmonių priskaitoma ir darbštusis Al. Nobelis, kuris dirbo visą gyvenimą be poilsio norėdamas išrasti tokį baisų ginklą, kurio baisumas priverstų žmones liauti kariaus. Nors tai jam nepavyko, bet jo nuopelnai yra begalo dideli. Mirdamas jisai paliko visą savo turtą visuomenei ir iš procentų dabar kas met išmokama premijos daugiausiai pasidarbusiems taikos įvedimui pasaulyje, už naudingiausius išradimus, žymiausius literatūros darbus ir t.t.

II. ALFREDAS NOBELIS, DINAMITO IŠRADĖJAS.

(1833—1896 m.)

Alfr. Nobelis gimė 1833 m. spalio 21 d. Stogholme. Jo tėvai jau turėjo du sūnus. Po dešimties metų gimė dar ketvirtas.

Iš jo kūdikystės metų veikia nieko nežinoma: mat, patsai nenorėjo, kad kiti apie jį ką žinotų, delto mažai ir tekreipė dėmesio į reklamą, o tik dirbo be paliovos, be pailsio. Neturėjo laisvo laiko net—apsivedimui. Broliai išmirė pirma jo. Delto tai apie jaunystės metus tegalima labai mažai ką papasakoti.

Esant 4 metų, jo tėvas paliko Stogholmą ir leidosi ieškoti laimės į plačiąją Rusiją. Jisai ir buvo išradėjas inžinierius. Tuo laiku pasisekė jam išrasti torpėdą (povandeninę miną), kurią rusai nupirko už 25,000 rublių. Išradžiu Nobelis nemanė ilgam apsigyventi Rusijoje, nes neatsivežė net šeimos. Bet... likosi gana ilgai. Galų gale už gautus pinigus išsitaisė dirbtuvę ir parsitraukė šeimyną. 9 metų Alfredas pateko į Rusijos sostinę ir čionai praleido kūdikystės dienas, matyt, gana geros sąlygose. Tėvas dirbo tobulindamas savo torpėdą ir kitas lengvai sprogstamas medžiagas. Valdžia jį palaikė dažniais užsakymais, tokiu būdu dirbtuvę galėjo plėstis.

Išradus 1845 m. Šoibenui pirokseliną, Nobelis pradėjo dar daugiau dirbti su sprogstamomis medžiagomis.

Alfr. mokėsi. Iš mokyklos gyvenimo težinoma tik tiek, kad atsižymėjo iškalba. 16 metų būdamas liauja mokesis ir padeda tėvui dirbti. Tai neperdaug ir mokslo teturėjo. Darbas prie tėvo pakreipė ir visą jo gyvenimą. Bet Alfr. neilgai buvo Petrapilyje (dab. Leningrad). Tėvas norėjo, kad sūnus kograičiausiai atsistotų savomis kojomis, delto siunčia 17 m. sūnų į Suvienytas Amerikos Valstybes. New Yorke išbuvo veik 4 metus dirbdamas prie laivų, statytojaus inžinierio Eriksono priežiūroje. 20 m. būdamas sugrįžo pas tėvus jau patyręs gyvenimo. Tasai sugrįžimas buvo kaip tik laiku, nes prasidėjo Krymo karas ir valdžia norėdama apdrausti sostinę nuo svetimųjų laivų, davė daug užsakymų Nobelio dirbtuvei, kuri ir išpildė juos sąžiningai. Minos buvo kogeriausios ir sostinė buvo apsaugota nuo priešų. Šiam darbui daug padėjo ir jaunasai Alfredas.

Po karo sąlygos persimainė. Nežinia delko, rusų biurokratinė valdžia Nobeliumi atsimokėjo dideliausiu nedėkingumu—visus užsakymus pradėjo daryti užsieniuose. Kadangi dirbtuvės tebuvo pritaikintos tik karinių reikmenų gaminimui, tai tasai smūgis buvo visai pražūtingas. Visą dirbtuvę pavadė antram sūnui, o patsai, Alfredo tėvas, užsiėmė laivų statyba. Tuo laiku išrado tipą garlaivių, vartojamą dar net ligi šioliai ant Volgos. Tada ryžosi Nobeliai palikti nedėkingą Rusiją ir 1859 m. grįžta į gimtinę.

Sunki buvo padėtis visos šeimos, bet ypatingai senukams, nuo kurių likimas nusigrįžo. Vienok, nors piniginiai ir nuvargo, bet suraminimu buvo gabūs sūnūs, ypač Alfredas, kuris, nežiūrint į jaunumą, jau parodė išradėjo gabumą, nes dar Rusijoje bebūnant buvo gavęs patentą vienam savo patobulinimui. Dabar gi Švedijoje ryžosi pašvesti visas savo jėgas tėvo darbui—pradėjo tyrinėti sprogstamąją medžiagą.

Tėvas gavęs paskolos įsteigė nitroglicerino dirbtuvę viename Stogholmo priemiestyje. Nitroglicerinas yra organinis skystis atrastas chemiko Sobrero 1847 m., bet jisai tuo savo išradimu negalėjo pasinaudoti. Taigi tyrinėjimu tos nuodingos, greitai sprogstančios medžiagos ir ėmėsi Nobeliai. Tik įsivaizdinkime, kokiam pavojui statė savo gyvastį jie betyrinėdami tą pavojingą medžiagą. Bet protas ieškantis ko tai aukštesnio matė, kad tie tyrimai gali duoti pradžią naujiems darbams, kultūrai, delto ir vertė juos dirbti nepaisant jokių pavojų ir kliūčių.

Ilgą laiką tyrimai nedavė jokių vaisių. Galiausiai Alfr. pasisekė: sumaišius nitroglicerina

su paraku jo sprogstamoji jėga smarkiai padidėjo. Tam išradimui 1863 m. paėmė patentą ir ėmėsi dar smarkiau tyrinėti. Norėjo atrasti būdą greitesnio paluosavimo energijos cheminiai surištos su minėtu mišiniu. Padarė daugiau 50 tyrimų ir tepasisėkė patalpinus nitrogliceriną į varinį indą su sprogstamuju gyvasidabriu. Jisai sprogsta nuo sutrenkimo ir išsprogdina nitrogliceriną. Tai buvo labai svarbus atradimas ir tų laikų mokslininkai jį sulyginu su parako atradimu. Medžiaginė butis pagerėjo, bet—nelaimė: 3 rugsėjo 1864 m. dirbtuvė išlėkė į padanges sprogus daugybei nitroglicerino. Žuvo jaunesnysis Alfredo brolis, gabus chemikas, Kar. Garcmonas ir daug žmonių. Tasai nuotikis labai sujaukino senuką Nobelį ir labai sunkiai apsirgo. Vienok Alfr. nenusiminė ir su pirmąja energija ėmėsi steigimo naujos dirbtuvės. Ta nelaimė padarė sunkų įspūdį ir visuomenei, delto niekas nenorėjo turėti tokio pavojingo kaimyno. Teko pasitenkinti maža dirbtuve, tarp ežerų, nušalioje vietoje. Bet ir čia nepatenkinti kaimynai nekartą vertė mainyti vietas.

Nežiūrint į visus tuos sunkumus, Alfr. tęsė sunkų darbą. Po keletos mėnesių, nuo sprogimo, švedų valdžia viešai pripažino vertę jo sprogstamosios medžiagos pavartojus tęsiant geležinkelį sostinės apylinkėse. Tai privertė ir kitų šalių inžinierius daryti tyrimus šioje srityje, tik nemo-kėta apsieiti su ja, delto atsitiko daugybė sprogimų ir žuvo daug žmonių, už tai visuomenė protestavo prieš vartojimą ir tyrinėjimą tos medžiagos ir delto kai kurių valstybių valdomieji organai uždraudė netik įvežti tą medžiagą, bet ir tranzitu pervežti per savo žemes. Tokiu būdu ir vėl buvo sutikta jau, rodos, nenugalima kliūtis, kuri sunaikino visus sunkaus darbo vaisius. Bet Alfredas buvo ne iš nuleidžiančiųjų rankas nuo menkiausio nepasisėkimo: dirbo be paliovos ir galų gale nugalėjo tą sunkią kliūtį.

Greitu laiku jam pasisekė įkurti bendrovę, kuri įsteigė keletą dirbtuvių visose pasaulio šalyse. Geriausia vieta buvo netoli Hamburgo, bet kai kurios valstybės dar vis svyravo ir nenorėjo išleisti jo išdirbinių, nes dar vis dažnai pasikartodavo baisūs sprogimai. Ir patsai Alfredas suprato, kad jo išradimas per mažai tepriklauso nuo žmogaus ir dažnai visai nelaukiamai parodo savo jėgą. Taigi reikėjo, nesumažinant sprogstamąją jėgą, padaryti, kad sprogimai įvyktų kuo rečiau. Tuo tikslu pirmutinė priemonė galėjo būti pavertimas skystimo kietu kūnu, delto ir pradėjo dirbti šioje srityje, bet ilgai be jokių pasekmių. Po kurio laiko vienas įvykis padėjo: nitroglicerinas pasiliejo ant žemės ir susigėręs

į ją sukietėjo. Nobelis iškart suprato didelę naudą to įvykio ir padarė tyrimą su tokiu sukietėjusiu nitroglicerinu. Pasirodė, kad vis tebeturi tokią pat sprogstamąją jėgą. Dabar tik reikėjo surasti patogesnė medžiaga jo sukietinimui. Greitai rado. Tai buvo akmeninė masė randama daugelyje geologinių formacijų sluogsnuose. Tokiu būdu buvo gauta nauja sprogstamoji medžiaga, turinti tą pačią jėgą, bet buvo kieta, delto ir ne taip pavojinga—taip greitai nesprogdavo. Ta medžiaga liko pavadinta dinamitu, kuris plačiai pradėjo būti naudojamas kare.

Bet be blogo—naikinime žmonių—dinamitas vis tik yra svarbus veiksnys kultūriniam gyvenime. Su jo pagalba saardoma dideliausios uolos tiesiant geležinkelius, kasant perkusus, rausiant tunelius ir t.t. Tokiu būdu sutaupo žmonių jėgas, lėšas ir palengvina susisiekimą. Taigi dinamitas yra begalo naudingas ir delto negalima kaltinti Nobelio už tas nelaimes, kurias žmonės per savo kvailumą, teikia sau laike karo su dinamito pagalba. Jei iš tos pusės žiūrėsime, tai ir geležinkeliai, garlaiviai, orlaiviai ir p. nenaudingi, nes tūkstančiai žmonių per juos žūva, o vis tik visi pripažįsta jų svarbą kultūriniam gyvenimui. Tas pat ir su dinamitu. Apie tolymesnius patobulinimus toje srityje neverta kalbėti. Tai atsitiko 1866 m., o 1867 m. paėmė patentą iš Švedijos valdžios, vėliau ir iš kitų valstybių. Nors iš pradžių dinamitas ir neturėjo pasisekimo, bet Nobelis numatė jo gerą ateitį, delto visomis jėgomis ėmėsi steigimo dinamito dirbtuvių. Neapsiriko. Į pagalbą atėjo vienas nelaimingas įvykis: sprogo laivas prikrautas dinamitu netoli Lim'os miesto Peru valstybės. Sprogimas buvo taip didelis, kad iš garlaivio ir jo įgulos niekas neliko. Nuo to laiko pradėjo kalbėti apie jo didelę jėgą ir "nuo tos valandos dinamitas užkariavo visą pasaulį" sako patsai Nobelis.

Dinamito reikalavimai iš karto padaugėjo, delto Nobelis pradėjo steigti daugybę dirbtuvių visose valstybėse. Bet reikėjo ir pačiam išradėjui visur būti. Tuo laiku Nobelį matome dirbantį ir keliaujantį be paliovos. Toksai darbas daug veikė ir į vidų jo gyvenimą. Bekeliaunant teko susidurti su įvairiomis tautomis ir delto liko tikru kosmopolitu. Be gimtinės kalbos (švediškos) laisvai vartojo: vokiečių, anglų, francūzų ir rusų, delto ir gyventi visur galėjo laisvai.

Praktikos gyvenimas jį rišo su visu pasauliu, o asmeniai reikalai, prisirišimas nė su viena tauta. Tėvai gyveno Stogholme, broliai—Rusijoje, o jisai—visame pasaulyje. Sukurti sau šeimyninį gyvenimą neleido nuolatinis darbas, be to nitroglicerinas ir dinamitas, kurį norėjo pavergti žmo-

nijai buvo labai neklusnūs ir pavojingi tarnai. Daugybę aukų prarijo jo paties akyse, žinojo, kad ir jo gyvybė kabo ant plono siūlelio, galinčio kiekvieną valandą nutrūkti, delto ir nevedė, o nuolatinės kelionės nedavė nė įsimylėti. Būdamas 40 metų liko piliečiu viso pasaulio ir apsigyveno Paryžiuje—pasaulio sostinėje. Gyveno ramiai ir labai atskirai. Visą laiką darė tyrimus savo laboratorijoj. Be to užsiiminėjo ir filozofija, literatūra ir k. mokslais. Retkarčiais iškelavo iškilmingas puotas su brangiais vynais, bet patsai tegėrė tik—vandenį.

(Bus daugiau).

—o—

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė.

MANO SAULĖ.

Per visą liepsnojančią dieną
Saulutę nešiojau ant delno,
O tamsiąją, juodąją naktį—
Viršūnes sapnuojančio kalno.

Norėjau, kad gęstantį rytą
Saulutėje mano uždegtų,
Ir kalno snieguoto viršūnėms
Prietių prie deimanto raktų.

O tąsyk būt dausos atvertos,
Ir akys, kaip degančios žvaigždės,
Sugautų tuos spindulius karštus,
Kurie plačioj erdvėj besklaidės.

Bet nieks nepanoro tos saulės—
Pakako bemirštančios žvakės:
Sparnai svyla saulės liepsnoje,
Kaip žvakės liepsnelėj plaštakis.

—o—

Vincy Vincas.

GRIAUSTINIS.

Pasikinkęs žaibo žirgą
Į sunkius ratus perkūno,
Kai lekiu, tik svietas mirga,
Aš nuo žemės šalto kūno.

Audrą save palydėti
Pasikvietęs, štai, galingą,
Imu žemę aš kerėti,—
Siūlau tylą stebūklingą...

Ir terioju žemės veidą
Aš smūgiu didžiu perkūno,—
Šimtą syk kartoja aidą
Dar virpėjimas jos kūno.

Ir sutrinkęs kiek tai kartų
Vejuos žaibą, savo brolių,—
Tuoj neriū už žemės vartų
Ir nuklystu sau į tolį...

Pilviškiai, 26-XI-1924.

—o—

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė.

MYLIU PASAULĮ.

Myliu pasaulį aš nelaimingą,
Kada tik saulę šešėliai kloja,
Noriu perplėšti debesį pilką—
Te vėl jos veidas žemei liepsnoja.

Rodos, pasiėmus spindulių saują
Tamsiąją naktį kiekvienam švieščia,
O tiems, kur skruostus ašaros plauja,
Merdinčią viltį, rodos, sužiebčia.

Radus apleistą vieną mažutį,
Rodos, paguoščia, kojas apaučia—
Aplink jo lopšį, kame jis guli,
Šalto tuštumo te jis nejaučia.

Pati, susėmus orą ir šviesą,
Tiems, kurie dūsta, slapta papilčia,
Žemės augintą, sergančią liesą,
Sielą apjuosčia žerinėia vilčia.

Pradėjau mėtyt grumstus nuo tako,—
Pažiūrau—rankos krauju papluko;
Tik ten, kur niekas dar nenukako,
Šypsojos saulė iš mėlsvo rūko.

—Beprote, liaukis!—minios man sakó,
Beprote, žemėj dar mes karaliai:
Nedrumsk mums laimės, traukis nuo tako!
Dūko, palinkę pasaulio valiai.

Myliu pasaulį aš nelaimingą
Ir tą saulutę, kuri jį šildo,
Myliu ir minią linksmą triukšmingą,
Kur artyn grūdžias pražūtis tilto.

—o—

J. Vyšnužis.

VAI TRAUKITĖS, UOLOS.

Vai traukitės, uolos
Nuo mano gyvenimo kelio!
Vai verskitės baisyos—
Jau jėgos nūnai ne vaikelio.
Ne taip aš kovosiu,
Kaip kovojau ligšiol su jumis...
Ne ašaras liesiu,
Bet trupinsiu savo jėgomis.

28-IX-1922, Lietuva.

J. Vyšnužis.

MERGAITĖS DAINA.

Oi skauda man širdį
Kas kart vis labiau,
Ir noris lyg mirti,
Ar verkti graudžiau.

Mylėjau vaikina
Tik vieną karštai,
Bet... štai jau jį skiria,
Be meilės, kitai.

Delko, oi, daluzė
Paskirta skaudi?...
Delko man laimužė
Visuomet karti?!

Vai verksiu, dejuosiu
Be jo aš viena
Ir dainą dainuosiu
Graudinga gaida.

Tą skausmą kentėsiu
Per dieną, naktis...
Kai mirsiu, paslėpsiu
Į kapo smiltis!

Oi skauda man širdį
Kas kart vis labiau
Ir noris lyg mirti,
Ar verkti graudžiau...

28-VIII-1923, Lietuva.

Kl. Pietaris.

MIN L'HOMAR MORTIGAS.

“Ne žit zdieš v mirie ja rodilsia,
Niet! ja rodilsia umeret”...
 (“Ne gyvent čion pasauly aš gimiau,
Ne! aš gimiau numirti”...)

Nekrasov'as.

Sveika gi, o, taure, aštriojo nuodo,
Aš tave lig dugno išgersiu tuojaus!
Pančius numesi vargelio tu juodo,
Ir skausmo širdužė manoji neb'jaus...

Nuo lūpų, o, taure, kaip tujai toli,
Taip mano gyvybė toli nuo mirties!...
Ar našta man sunkią palengvint gali,
Sakyk, kad mirtis savo ranką išties?

Nešu, štai aš tave prie lūpų arčiau,—
Gyvenimo siulą nutraukki man tu:
Nenoriu gyvent—perdaug purvo mačiau...
Štai atdūsi sunkų aš tavo juntū...

Lik sveikas,—pasauliui dar kartą tariau,
Ir iškeliu, taure, aš tave aukštyn,

Nuodus tavo godžiai lig dugno geriu...
Svyru močiai-žemei į glėbį žemyn...

Ziūriai-Gud.—7-XI-1924.

—o—

J. Vyšnužis.

JAUNIME!

Jeigu širdį tau suspaustų—
Skausmas netikėtas...
Jei nelaimės pasitiktų—
Vargas negirdėtas...
Neapleisk, tu, idealo!
Nenustok ir vilties.
Drąsiai dirbki ligi galo,
Kolei tvirtu jausies.

16-IX-1922, Lietuva.

—o—

P. Gintaras.

VERKIANČIOS STYGOS.

Verkite, kanklės, tylios, užburtos,
Gauskite, stygos, amžius virkdytos!
Plaukite, dainos, skausmo sukurtos—
Dainiaus krūtinės gelmėj ūgdytos...

Gūdžiąją naktį, žemės troškimą,
Skausmą ir meilę broliams dainuoju.
Ir įsiklausęs vėtrų nerimą,
Širdį nekaltą žemei aukoju...

Širdį nekaltą, giesmę užburta,
Aukurui žemės aš atnašuoju...
—Siauskite, liepsnos, manąjį turta!
Žemei šiandieną ašen vergauju...

—Tilkite, minios! šviesų žibintą,
Džiaugsmą galingą giesmėj užburta,
Atnešu, broliai,—veidai jums švinta
Ir širdys liepsnoja skausmo sukurtos...

—o—

Vincų Vincas

O, pasauli, neb'žinai,
Kas yra poetas!
Ir jo skausmo nematai,
Kurs širdy' sudėtas...

Pavydu tau jo dainų—
Laime vien alsuoja:—
Iš širdies tai kruvinų
Jis kančių dejuoja!...

8-XI-1924.

KUN. STASYS POVILANIS,

Šv. Kazimiero Spaudos Draugijos Lietuvoje įgaliotinis Amerikai (vieton išvykusio kun. Petro Kaščiuko). Įžymus tautos darbuotojas.

Vėdary Jonas.

Ar Matei?

Brėkstant aušruzei, tekant sauluzei, tam, šventam, garbingam tėvynės rytui auštant, suvirpėjo Lietuvos sūnų sielos, ir atgijęs jų širdyse senuolių prabočių kraujas pradėjo smarkiau plakti, kilnoti krūtinę. Ramiai bangavo jūra, linksmi paukštyčiai čiulbėjo, giria slaptinai ošė, nuo galingos traukiančių tėvynę ginti, karžygių dainos, o senas Nemunas—upių tėvas—ramiai plaukė plačiąja vaga, nešdamas jūron savo tyrųjį vandenį; ir klausės linksmos dainos aidą, kaip giruzė šlamėjo, kaip paukštyčiai čiulbėjo, kaip senas-senuželis, džiaugsmo ašaromis apsiliejęs, tyliai maldą kalbėjo, ir džiaugėsi Nemunas tekančia Lietuvos laisvės saulele.

Nors staugė kulkos, užė patrankos, kardai skambėjo ir gailiai vaietojo gulinčių krūtinės, bet aukštai, ore, linksmi ir galingai plevėsavo trišpalvė vėliava su Vytim, ir drąsino karžygių dvasią.

Ir mažas vaikelis, ir narsus jaunikaitis, ir žilas šimtmetis senuželis, su džiaugsmo ašaromis žiūrėjo į tą brangią šventenybę. Visų smarkiau plakė širdys pilnos drąsos ir pasiryžimo ginti Lietuvą nuo žiaurių priešų puolimo; ir iš kiekvieno lūpų skambėjo tvirti galingi žodžiai: "Lietuva bus." O iš gelmių sielos kilo karštos maldos prie Kūrėjo sosto, prašydamos užtarti gim-

tąjį kraštą—apsaugoti nuo priešų baisaus... Ar tu visa tai matei?... Ar matei, kaip priešai grobikai teriojo mūsų šalelę, kaip naikino sunkiai įgytą turtą, kaip varė vergijon ir žudė nekaltus žmones... Ar matei?

Ar matei, tu, kaip keršto ir sopančia širdimi, traukė vyrai į kovą ginti nuo priešų savuosius, kaip žvimbė kulkos, baubė kanuolės, sprogo granatos, tarškė kulkosvydžiai ir skambėjo aštrūs kardai, kada vijo priešą grobiką iš savo mylimos tėvynės. Ar matei?!...

Ar matei, kaip jaunas karžygis, mirdamas nuo priešų kulkos, tarė paskutinius žodžius: "Tėvyne, brangioji del Taves kenčiu!!!"

Kaip sena žilagalvė motušė, netekusi savo mylimo sūnelio, vergdama aimanavo: "Kur aš vargšė pasidėsiu." Ir senas, baltaplaukis tėvelis, ant žuvusio sūnaus kapo godėjo: "Vaikeli, kur tu?!!..."

.....
..... ar matei? .....

Jei tu tai matei, kaip grįžta po kovos mūsų karžygiai priešą nugalėję, kaip galingai skamba jų daina, ore skrajoja vėliava su Vytim—ir tu sakysi:—"Lietuva bus"!!!!

Širdis kiekvienos moteries, tai kapinynas, ramus, vargingas, kuklus kapinynas, po kapų kryžiais kurio palaidota daug skriaudų, daug slaptinai vargo, daug moteriško liūdesio,—to liūdesio, kurio nemato nė vienas vyras, tos skriaudos, kurias suprasti gali tik moteris. Ir niekada nė vienam vyrui nesuprasti moteriškės širdies.

V. J. Svetlov'as.

Mes išeinam, o jie dar tik ateina su pilnais ašočiais vandens.

R. Kipling'as.

ENRIKAS RABINAVIČIUS,

Lietuvos Pasiuntinybės Washingtone Sekretorius.

Vincy Vincas.

Kario Mirtis.

(Gyvasai paveikslas).

—x—

(Scena: pamiškėje; saulėleidis. Girdėti kovos trukšmas: toluoje—armotų baubimas, arčiau—šautuvų tarškėjimas; už scenos girdėti tebesikaujančių žmonių balsai. Girdimasai trukšmas nuolat silpnėja, galop visiškai nutilsta. Neuzilgo scenon įeina sužeistas kareivis, sanitaro lydimas; eidamas sunkiai dejuoja).

Sanitaras (vesdamas sužeistąjį). Dar bent porą žingsnių, dar... Štai, čia, broli, aš tau žaizdą išplausiu, aprišiu... Štai, gulki čionais (guldo), aš tau savo apsiaustą pagalvei duosiu; (nusivelka apsiaustą ir, sulankstęs, deda sužeistajam po galva) tuojaus apžiūrėsiu žaizdą (ima iš ryšulėlio indelį vandens, plauja žaizdą, šluosto ir, suvilgęs vaistais, perriša marle). Gal kiek palengvės. O, kaip baisiai jam suardė krūtinę kulka! Tik tik nesiekta širdis... (atsikelia). Gal kiek atsigaus, bet vilties jau nėra, kad pagytų... Vargšas, tai vis už Tėvyne... (sužeistasis praveria akis, apsižvalgo). Jam palengvėjo... (vėl klaupiasi).

Karys. O! baisi buvo kova!... (nepajėgia ilgai kalbėti, sunkiai taria žodžius, nuolat dejuoja). Jau žiaurusai priešas mus veik visiškai buvo nugalėjęs... laikmės, kiek galėdami... Štai vienas kraugeris jau prie Vyties buvo kardą ištiesęs... kaip liūtas, inirtęs puoliau aš jį, o Aukščiausias laimino mano smūgį—mostelėjimu savo kardo perskrodžiau aš jam kaukolę... Taip, toks pat likimas laukia visus, kas mums laisvę išplėsti kėsinsis!... (ilgoka pauzė). Ir, nebežinau, keno sukelti, surinkę paskutines jėgas, dar kartą spyrimės priešui ir—staiga sugniužo jo pajėgos... ėmėme mes jį stumti atgal... tik štai... štai ši... nelaimingoji kulka man pervėrė krūtinę ir... aš kritau žemėn... negavęs... drauge su savo broliais nudžiugti, taip netikėta ir taip sekminga pergale... (dejuoja).

Sanitaras. O, mielas brolau, tavo garbingas žingsnis, aukojant visas savo jėgas Tėvynei, bus amžinu pavyzdžiu visiems mūsų tautiečiams! Kraujas, pralietas už Tėvynės laisvę, garbingesnis, negu laurų vainikas! Palaiminti dvasios didvyriai, kurie save aukoja ant Tėvynės aukuro, begindami josios laisvę ir garbę! Aš irgi tarp kulku laike mūšio švaisčiaus, gelbėjau sužeistuosius, bet Tvėrėjas gyvybę paliko dar man, nes mano nuopelnai dar permaži, kad taip garbinga mirtimi didvyrio vardą įgyt.

Karys. Laimingas esi, broli, kad tebegali Tė-

PRANAS PŪKAS,

Buvęs Lietuvos Atstovybės Washingtone ir buv. Finansų Misijos New Yorke narys. Dabar gyvena Philadelphijoje ir uoliai darbuojas vietinių lietuvių tarpe.

vynėi tarnaut... o aš... aš jaučiu, kad jau mirtis man nebetoli... Jau paskutiniu kart aš gėriuos puikiu saulėleidžiu gimtinės laukuose... (ilga pauzė; kosti, dejuoja; sanitaras laiko pakėlęs jo galvą).

Sanitaras. Ne, brolau, nemirsi; dar visi tebesidžiaugsime laisvosios Tėvynės džiaugsmu...

Karys. Žinau—ramini, bet man mirtis jau nebetoli... jau aš josios sunkų alsavimą jaučiu... jis taip slėgia mane ir paskutines jėgas marina... (pauzė). Ach!... jau man nebeilgai gyventi paliko... (sunkiai kosti, kraujas prasimuša per burną; sanitaras gelbsti; ilga pauzė; kalba, tartum, atsibudęs:) Broluži, kada aš numirsiu, ant Šešupės kranto pakaski mane... ir beržą-verkėją ant mano kapo pasodink... kad rytą gegutė atskridus, turėtų kur nutūpti ir man raudą kukuoti,... o vakarėlį—pilkoji lakštutė mane apraudoti... Gi beržas-svyruoklis visad ties manim liūdės... lakštutei kukuojant, šaltos rasos ašarėlėm mane apverks... ir praeiviui rodys, kur ilsisi dulkė-žmogus... nuilsusį, savo pavėsin jis kaitrią dienele vadins, primins jam mane... ir maldą Aukščiausiajam sutverti prašys, kad Dangaus Tėvas suteiktų amžinąją ramybę nelaimingajai vėlei Tėvynės sūnaus, žuvusiojo kovoje už josios laisvę... (Daugiau kalbėti nebepajėgia, tyliai miršta ant sanitaro rankų).

Sanitaras. Amžiną poilsį ramybėje duoki jam, Viešpatie!...

(Už scenos orkestras tyliai groja liūdną, bet drauge iškilmingą melodiją; uždanga pamažu leidžiasi.).

4-XI-1924.

Aukštakalnės Dvasia.

Mobilizacija.

(Vaizdelis iš didžiojo karo).

Buvo tūkstantis devyni šimtai keturioliktų metų vėlyvo rudens vakaras. Pilki debesėliai, apdengę dangų, neleido žvaigždėms žiūrėti į puikų mišką, kuriame šniokštė vėjas laužydamos silpnąsias medžių šakas. Liūdnei užė miškas, lyg, verkė.

Pamišky stovi sena suplyšusiu stogu troba. Tai—Bernotų būtas. Viduje visa Bernotų šeima nuliūdusi, nes šiandien kaimo seniūnas atnešė jiems nelinksmą žinią, kad jų vyresniajam sūnui reikia stoti į kariuomenę.

Pats Bernotas pabalusia galva, įdubusiomis akimis sėdi pas krosnį. Jo žmona, taip pat nebejauna moteriškė, trūšia apie vakarienę. Du sūnu: vienas subrendęs, antras dar visai jaunutis sėdi prie stalo.

— Kokie tie rusai beširdžiai,—prabilo žmona,—nespėjo vaikas paūgėti tuoj ir atiduok.

— Atiduok jiems ir nežinai ar sulauksi savo mylimojo sūnelio pagrižtant,—tarė vyras.—Girdėjau, kad rusai smarkiai su vokiečiais pešasi. Gal ir mūsų Martynui teks ten kautis ir mirti.

— O kad taip Martynukas neitų,—vėl tarė žmona,—gal pasisektų mums jį nuo rusų paslėpti?

— O juk būtų neprastai,—pridurė vyras,—gal Dievas ir padėtų mums jį išsaugoti.

— Ne, tėveliai, eisiu ir atitarnausiu,—tarė Martynas iki šiol tylėjęs,—būsiu ir aš laisvesnis ir jums bus geriau. Dabar gi atvažiuos žandarai manęs ieškoti, neradę, ims jumis saikinti ir kankinti. O jei ir neičiau, kur pasislėpsi, žiema arti.

— O ką tie žandarai iš mūsų senių gaus,—kalbėjo tėvas,—pasakysiu, kad tu išbėgai nuo mūsų—nežinome kame esi ir tiek. Pasislėpti rasi vietas.

Dar kažin ką Martynas norėjo tarti tėvui, bet nieko nebesakė, nes ir jam pamanius apie vokiečius, purtėsi kailis. Jis manė, kad ištikrųjų lengva bus jam pasislėpti nuo rusų.

Pavalgę vakarienę, taisės eiti gulti. Martynas dėliai atsargumo, pasitaisė sau guolį rūsy. Kiti sugulė troboj.

Praėjo savaitė, bet rusai nesirodė. Taip pat laimingai praėjo ir antra. Nurimo Bernotai ir manė, kad nieko blogo jiems nebeatsitiks. Bet apsiriko. Vieną vakarą, kuomet visa šeima srėbė šiltą bulbienę nejausdama pavojaus, įėjo neprašyti svečiai-rusai. Martynas šoko bėgti pro duris, bet buvo jau vėlu. Žandarai nutvėrė jį ėmė kumščiomis mušti. Tėvas šoko gelbėti sūnaus, bet ir jam beširdžiai sukrėtė taip, kad jis tuoj puolė žemėn. Motina gi iš išgąščio ir gailėsio apalpo. Žandarai gi, nieko nelaukę, surišo Martyną ir išvežė.

Troboj triukšmas nutilo. Tik mažas Juozelis tyliai verkė.

Martyną "mobilizavo." Jo tėveliai, pasirgę, po to mirė. Juozelį kaimynai paėmė auginti.

Dabar stovi senoji troba tuščia. Pro jos plyšius švilpia vėjas. Švilpesiui pritaria miško medžiai savo ūzimu.

Pr. Genys.

GIRIŲ SOPULYS.

Oi girele, giruzėle-siūbuonėle,
Ko blaškais, giruze!?.
Tavo ramią, tavo gilią svajonėlę
Vėjas verkė, užė...

Vėjas laužė, vėjas raškė ir lingavo
Šakeles jaunasias...
Ir ant žemės vėjas klojo, sukuriavo
Gėleles kvapiasias...

Ne tik vėjas, giruzėlė, ne tik vėjas
Lapelius nuraškė...
Ne tik vėjas, bet ir skausmas-apgavėjas
Giruzėlę blaškė...

Ko nulinko tos šakelės, ko nusviro
Kur linksmi siūbavo!?
Ko lapeliai, ko žalieji jau nubiro,
Ko nugeltonavo!?

Ei, neverk jau, nedejuoki kas naktelę,
Tegu vėjas verkia—
Kam gaudinti, kam virkdyti dar širdele—
Tegu raško, smerkia...

Tegu raško, giruzėle, tepripildo
Liūdésiais krūtine...
Tegu kremta širduzėlę, tegu tildo
Svają paskutinę...

Tau išplėšė, giruzėle, širdį tavo
Piktos rankos vėjo...
Man—po lango gražios gėlės kur siūbavo—
Mirtimi užliejo...

Mazeikiai, 1924 m. XI mėn.

Kl. Pietaris.

KAD TEMO MAN ŽVAIGŽDĖ...

Kad temo man žvaigždė skaisčiosios vilties,
Ir norai gyventi jau stingo visi,
Kad drąsiai į glėbį žengiau aš mirties,—
Išvydau, jog tujai pasaulyj esi!...

Ir, tartum, man tuomet sužibo skaisčiau
Saulutė šviesioji beribėj dangaus,
Man ėmė širduzė tuoj plakti sparčiau
Iškilusio jausmo krūtinėj brangaus.

Kilo iš naujo man norai atšalė,
Norėjau pasaulį apglėbt, pabučiuot,—
Nes tavo dvasia man davė tą galią,
Kad stingusius norus ėmiau vėl siūbuot.

Vėl man sužibo šviesus idealas,
Ir, tartum, pasaulį pamiršęs, ašai,—
Jog valdo jį pančiai, apgaulė, melas,
Žengiau vėl, ir tiesės nauji man takai...

Tad šviesk man, meilute, vingiuotus takus,
Be tavo ugnelės aš eit negaliu,
Gyvenimas nešti man skirta sunkus,
Nepalik,—aš taip karštai tave myliu!...

Pilviškiai, 25 d. lapkričio, 1924 m.

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė.

SIELAI RAUDANT.

Mano dangų, žydrą dangų,
Didi gėdula aptraukė,
O prie tako vis šypsojos
Vylingai puikioji kaukė.

Aš mačiau, kaip mano žemė
Juodais kryžiais prisikėlė,
Kaip juose tyliai išnyko
Saulės austa pasakėlė.

Ar išnykti man tarp kryžių,
Kurie auga mano daliai,
Kaip žieduose išsislapsto
Margi vasaros drugeliai.

Ar pakilti man su gulbėms,
Kurios saulei himną gieda,
Ir įmest į kryžių mišką
Dausose nuskintą žiedą.

Sielai raudant, mano žemė
Juodais kryžiais prisikėlė,
Ir užgeso ugingoji
Dausose nuskinta gėlė.

Tik šypsojosi sušvitus
Prie pat tako pilka kaukė,

Bet iš manęs ji nei žvilgsnio,
Nei šypsenos nesulaukė.

Tik paklausiau skausmo ženklų
Ar turi, gražioji, širdį?
Ji, linksmi nusikvatojus,
Sausu vandeniu pagirdė.

Pr. Genys.

SESĖS ALBUMAN.

Tu nežinai, brangi sesele,
Audrų gyvenimo sunkaus!
Tau širdį žadina liepsnelė
Aukštybėj blizgančio dangaus!

Nesupranti vargų žmonijos,
Vargų tėvynės mūs jaunos!
Tik kūdikiybės karalijos
Džiaugsmus kur siela nežinos!

Nesupranti tu meilės, skausmo,
Tu ilgusių dar nežinai—
Tik siela tavo laimės džiaugsmo
Pilna te sirpsta amžinai.

Tik žalios rūtos, sese mano,
Te puošia sielą ir kasas,
Širdis aukštybių okeano
Te praskleidžia didžias dausas!...

Mazeikiai, 1924.

P. Gintaras.

Ir nuo žemės į pasaulį mėslyvą, tyrą—
Neribotą aš nuskrysiu...

—Neužmirškite mane, sesės!
Nors akim tyliom lydėkit,
Nes aš skrysiu į tėvynę
Laisvų, galingųjų arų...

—O sūnau! nejaugi motiną apleisi,
Nejau širdies manosios neišvysi—
Suvaitojo tyli žemė...

—Ei, pasauli! aš liekuosi—
Man varguos geriau gyventi,
Neg ilgėtis aukštumose...

L. V.

Kad mano širduzę įžiebt beribė
Mokėjai Tu meilės šventuoju jausmu,
Tu jausmo man tojo parodei gilybę—
Supančiojai vieką ilgesio skausmu...

Pilviškiai, 26-XI-1924.

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė.

PABŪSIU SU TAVIM.

Pabūsiu su tavim, pakol sakalai
Plaćiuosius sparnus man išskleis,
Ar saulė tekės ar leisis vėlai,
Aš skrisiu su jais vėl padangių keliais.

Tu, liūdnas palikęs, ilgėsies manęs,
Ir lauksi įsmeigęs į tolį akis,
Bet žvilgsnis platybėj paklydęs nuskęs,
Tik nebylės erdvės mainysis ir švis.

Aš žemėj užaugus, išsi'lgus dangaus,
Lankysiu ir žemę, lankysiu tave,
Kai rytmečio rozės jai veidą beplaus
Ir saulė apskleis ją gaivinga srove.

Norėčiau pabūti su tavim ilgiau,
Bet audra štai kyla ir atskrenda jie,
Siela neberimsta ir ištiesė jau
Sparnus, platybėj išnyko. Sudie!

Pabūsiu su tavim, pakol manyje
Dangaus įdiegtoji sėkla išbujos,
Pražyodus kvapiąja balta lelija,
Į kitą pasaulį mane išvilios!...

Pr. Genys.

DŽIAUGSMO ŠEŠĖLIS.

Sakyk kam uždegei mane
Liepsna ugninga?
Paskandinai jausmus tvane—
Jėgų man stinga!...

Jėgų... iš džiaugsmo negaliu
Širdies užlieti!
Nors juodu savo vargeliu
Smeigiu jon jėtį!

Delko tu saulę iš dangaus
Man dovanojai?
Krūtinę vargstančio žmogaus
Šviesa užklojai?

Delko iš sopančios širdies
Dausas sukūrei?
Delko šešėliuose vilties
Svajas užbūrei?

Delko tiek laimės man jaunam
Iš meilės kilo?
Delko tiek sopulio liūdnam
Širdy prabilo?!

Jėgų!—iš džiaugsmo negaliu
Širdies užlieti,

Nors savo sopuliu giliu
Smeigiu jon jėtį...

Mažeikiai, 1924 m. XI mėn.

Pirmoji Žibutė.

Jei tu skaitei nakčia išėjęs
Padangėj žvaigždžių milijonus,
Įsiklausei, ką kalba vėjas,
Ką mąsto žydinčios aguonos,—
Jei tu jautei, kai sidabrinė
Gaili rasa ant pievų krito...
Girdėjai paukščių sutartinę
Jaunam pavasary iš ryto;
Jei tu džiaugeis, kai vasarėlė
Pasaulis—žydintis gėlynas—
Ir nuliūdai, kada išėle
Rudenio vėjai grožę skina,
Tai tu suprasi, kas įsakė
Saulutei leistis ir tekėti,
Bučiuot žiedus margai plaštakai,
Mėnuliui žemę palydėti;
Tai tu pažinsi nematuotą
Kūrėjo Išmintį begalę
Ir pamylėsi nemeluotą
Tiesą, Gyvenimą ir Kelią.

6—I—1925 m.

Pirmoji Žibutė.

Kad mokėčiau aš atspėti
Tavo slaptą, gilią mintį,—
Gal galėčiau suraminti
Ir nereiktų tau kentėti.

Bet silpnutė aš be galės,
Moku pinti tik svajonę,—
Gal pasaldins tau karionę
Mano tyliosios godelės...

Petras Gintaras.

ARAS.

Didus aras drąsiai dūmą sudūmojo,
Klausės jo didingi kalnai marių šniokštanti ver-
[petai,
Ir gėdingos, lieknos liepos, kai galingas didus
[aras
Savo troškimus klegėjo...
—Nusibodo man po žemę su sliekais purvuos
[gyventi—

Tamsią naktį tematyti...
Ei, pasauli! ne vergu man gimti teko,

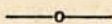
Bet laisvoj žydrioj mėlynėj, ant šaltų uolų pa-
[kriaušių,

Kur tėvai sau gūžtą suka.

Skrysiu ten, kur saulę tekant vien matyti,

Kur laisvi arai gyvena...

Nelankysiu tavęs žeme, nė sapne jau... niekadosi!...

SENOVĖS LIETUVIŲ DAINA.

Ei, narsūs bajorai,

Muštravokit žirgus (2 kartu)

Šaukia jus tėvynė.

Ten kryževiviai eina,

Nuterioti kraštą... (2 k.)

Rinkti brangų aukšą.

Karžygiai drąsieji,

Šveiskit kardus, šarvus... (2 k.)

Veskit pirmyn vyrus!

Oi! nerimsta žirgai,

Trempia kojoms žemė... (2 k.)

Vikriai mindo priešus.

Tegul žvanga šoblios,—

Dunda, maišos žemė... (2 k.)

O ant mūsų laisvė.

Užrašė V. Kr. Miečius.

Mariampolė, 1925, sausio 25 d.

Vl. Balaišis.

Mano Giesmė.

Stovėjau ant jūros kranto. Jos krūtinės vilnys tyliai liūliavo, nešdamosios prie krantų įvairiaspalvius, lyg sapfyrais papuoštus, iš vandens lašų gimdytus, gėlių žiedus.

Buvau nuvargęs. Širdyje jaučiau neišsakomą nykumą ir ilgesį. Už manęs, baltame pajūrio smėlyje, balavo pėdos. Jos dar aiškėjo; bet vėjelis pakilęs nuo snaudžiančios jūros, įsukė į savo lengvus sparnelius smilčių miriadus ir nešdamasis su savimi juos lygino. Aš pažiūrėjau atgal. Jie žūsta ir greit nebliks jų nė žymės.

Tai mano pirmųjų svajonių pėdos, kurias, eidamas prie jūros, palikau atspaustas baltame smėlyje. Ėjau viliojamas švelnaus ir kvapaus pavasario vėjelio. Jis būrė del manęs slaptingas tyrumų dainas. Aš, kaip pilkasis aušros rūkas, įsitaisęs oro lengvuosius sparnus skridau su juo...

Atmenu: tolumoje mėlynavo dangus. Baltai rausvi nuo saulės spindulių, debesėliai irstėsi po etero bangas. Jie lengvūs, kaip pievų rūkas, greitūs, kaip svajonė, yrėsi į saulėtus vakarus, kur puikioji skaitvedė viliojo juos pas save.

Aš vis stovėjau. Jie pažvelgė į mane, į ramią vandenyno nirvaną, perlėkė per jo veidrodinį paviršių ir dingo.

Neišsakomai buvo ramu. Skaistveidė, paraudusi, kaip žydinčioji darželio rožė, sveikinosi su manimi ir su mano pasauliu... Apliedama mus rausvais spinduliais, slinko ji į atilsio jūrą ir, tarsi, norėdama išsiųsti žvalgus į visus uzburtus pasaulius, subirėjo į milijonus saulių. Miriadai išplaukė jų į mėlynę, kitos klaidžiojo po jūros paviršių, kitos nērėsi į jos nirvaną.

Iš žalsvų gelmių išplaukė jūros undinės, supliaukšėjo į degančią vandens lygmę, pasveikino saules ir vėl pasislėpė.

Per mingančias vilnis atplaukė juokdamasis vėjelis, pabučiavo jų lūpas ir, išsidrikęs plačiu ratu, nuskrido į vakarus—į saulės guolius.

Aš pakilau nuo žemės ir, viliojamas skaitveidės, leidausi oro žvaigždžių takais...

Sužydo margaspalvės gėlės. Ramusis gegužis, gardžiais kvapais, užliejo pasaulį...

Rytų pakraščiuose pasirodė pirmosios aušros žymės. Pakilau ir lydimas pavasario jaunystės giesmės liepsnojančia širdimi, veržiausi į saulę—į Amžių Grožės Saulę...

Vis švito. Aš pamačiau tą, kurios ilgėjosi širdis... Ji šypsojosi, o jos glėbyje žydėjo aušros gėlės...

Jos apsiaustas išrodė kaip pievų rūkas, o akys, kaip puikiausios sapfyrai, spindėjo jaunystės veiduose.

Ji greita, kaip svajonė. Skaisti, kaip baltoji vandens lelija. Nekalta, kaip dangaus angelas.

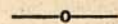
Ji mano pavasario lankoje pabėrė milijonus žiedų. Aš nusirėškiau raudoną rožę ir baltąją leliją ir prisisiegiai prie savo krūtinės.

Išpinta žiedų krūtine ir lyros daina, pasveikinau aušrą...

Panevėžys, XII-16-1924.

Didi Diena.

(Originalas vokiečių kalbos).

Buvo galas devintojo amžiaus...

Velykų rytą ant kalvuotos aukštumos, iš kurios skleidėsi puikus reginys į seną Aacheną, stovėjo augalotas, apaugęs barzda ir ilgais plaukais, žmogus, lokio kailiu ant pečių ir įbedžiai žiūrėjo į bokštus ir viršūnes Aacheno katedros...

Netilstantis varpų balsas plaukė iki vienumoj paskendusio žmogaus... Bet, nežiūrint į puikų pavasario rytą ir į šventę skelbiančio varpo balsą—veidas to žmogaus buvo niūrus, ir piktai niaukėsi jo gausūs skruostai virš nebenuramina neapykanta žibančių akių...

Iš toli, matomai, ėjo tasai žmogus,—skynė jis sau kelią, tur būt, per girių glūdumas ir kalnų papėdes,—todėl, kad ir marškiniai jo, ir lokio kailis buvo suplėšyti ir plevesavo šlykščiais lo-pais...

Sunkios mintys veikė šį žmogų... Žvilgsnius, metamuos į išsitiesusį prieš jį seną miestą,—jo lūpos drebėjo ir kuždėjo prakeiksmų, o galinga ranka stipriai gniaužė trumpo kardo rankeną... Jis ką tai galvojo, mintyjo...

Ir, galop, nusprendė...

Nuleidęs galvą, jis ėmė tvirtai ir sprendžia-mai leistis nuo kalvos lygumon ir nepoilo stovė-jo ties katedros anga... Čia jisai sustojo, štai, akymirkai, bet paskui sumojo ranka ir įėjo ka-tedron...

Didžiulė katedra buvo pilna besimeldžiančių,—vis tvirtų, augalotų karių, žibančiuose šventės šarvuose. O prie pat altoriaus stovėjo, atsiklau-pusi ant kelių, stuomeninga figūra žmogaus, brangioje purpūro mantijoje...

Tai buvo imperatorius Karolis Didysis, kuris pamaldose pasitiko šviesią šventę, apsuptas savo mylimų, mūšiuose išmėgintų karių...

Nepažystamasai ėmė skverbtis per minią, siekdamasis imperatoriaus... Jam nuolankiai da-vė kelią besitraukia iš netikėtinumo kariai,—taip buvo baisi ir galinga jo figūra, taip bauginantis buvo jo piktas veidas ir baisi išvaizda apiplyšusio valkatos... O kada jis prisiartino prie impe-ratoriaus ir apmetė jį žvilgsniu,—arti stovintieji kariai sudrebėjo iš tos gilios neapykantos, kuri liepsnojo tame žvilgsnyje...

Tą pat akymojų Karolis Didysis pakilo nuo kelių, ištiesė vyskūpui palaiminti savo karo ka-laviją ir, gavęs jį,—jis greitai atsigrėžė į tebesi-meldžiančiųjų minią,—ir kaip žaibas blykstelėjo virš jo galvos plienas palaimintojo kalavijo, džiaugsmingiems susirinkusiųjų karių šauks-mams besiveržiant...

Ir tuo metu nežinomasai milžinas išmetė iš rankų trumpą kardą; lokio kailis nukrito ant ak-mens laiptų,—o patsai milžinas su skriaudinga dejone ir kokia tai baime uždengė veidą abiem rankom, it verkiąs kūdikis...

Visa minia nustebo, sujudo, suūžė,—kurčiai ir sargiai,—ir visoj katedroj pasigirdo nuostebos šauksmas:

— Vittekindas!...

Nuliūdes ir sujudintas, nusileido Karolis am-bonos laiptais. O nežinomasai atėjūnas išsitiesė visų savo didžiulių ūgiu ir tarė jam:

Tu girdi!... Aš—Vittekindas, hercogas sa-vo tautos, Saksų, tų, kuriuos tu nugalėjai,—šven-tenybę kurių tu išgriovėi ir laisvę kurių tu su-

gniuždei savo ginklo jėga... Aš atėjau čionais, kad tavo krauju išpirkti savo tautos gėdą,—ir aš negaliu tai padaryti! Kada tu pakėlei kalaviją prie altoriaus,—aš pamačiau šalia tavęs šviesią šmėklą, kuri, gindama tave, pakėlė man grūmo-dama ranką... Ir kardas išpuolė iš mano rankų... Mano gyvybė tavo rankose. Bet pirm, negu tu man ją atimsi,—padėk man suprasti tavo Die-vą!...

Nesvyruodamas, ištiesė Karolis nelaimingajam ranką ir tarė:

— Aš tau suteiksiu krikštą, Vittekindai,—bet tavo gyvybę nebeatimsiu iš tavęs!... Tikrasai Dievas, kuris sulaikė tave nuo nuodėmės,—išmo-kė mane ir savo priešus mylėti... Ir aš atleidžiu tau visa, ir vardan Didžios šventės duodu ir tau laisvę ir tavo tautai. Ir nuo šiandien—aš nebe nugalėtojas, o jūs—nebe nugalėtieji. Mes—bro-liai vardan Kristaus!...

Vertė Vincų Vincas.

Anti-Byras.

Idealų Kelias.

Aš ėjau, ėjau ir ėjau... Mano kelias buvo il-gas ir sunkus. Kelias buvo apibarstytas kur ne kur akmeniukais ir išmargintas daubomis bei olomis. Visa tai trukdė mano kelionei į aukštąjį kalną. Visa tai neleido pasiekti esančios kalne laimės žvaigždės. Bet aš nepaisydamas kliūčių dieną ir naktį žengiau pirmyn. Troškau pasiekti kalno žvaigždės. Troškimas buvo taip didelis, kad aš daugiau nieko kito nemaniau, nemačiau ir netroškau. Nors griuvau ir priilsau, bet žengiau tiesiai pirmyn.

Galų gale priėjau artimiausią laimės žvaigž-dę. Joj buvo didelėmis sidabro raidėmis įrašytas žodis:

— „Mokslas.“

Visa tai pamatęs pajutau savyje džiaugsmo kibirkštėlę. Buvau išvydęs dalelę sunkiųjų sie-kių. Bet mano širdis troško dar pasiekti kitas dvi žvaigždi. Taigi dar žengiau... Čia pajutau dar sunkesnę keliavimo eigą. Įvairios audros no-rėjo mane perblokšti ir numesti į purvų bedugnę. Aš laikiaus. Nors jėgos silpnėjo, bet kopiau to-liau. Kelias ėjo statyn ir statyn, o keliavimas sunkyn, bet aš ėjau pirmyn nors griuvau ir atgal.

Neužilgo priėjau antrąją laimės žvaigždę. Jo-je didelėmis raidėmis, bet jau aukso, buvo įrašy-tas žodis:

— „Abstinencija.“

Mane išnaujo apėmė džiaugsmas. Mano šir-

dis pagavo didžiąją dalį linksmybės. Bet aš trokšdamas pasiekti siekių galą, skubėjau toliau. Čia,—pamaniau vienas—sutiksiu mirtį! Įvairios šmėklos ir audra stūmė mane atgal. Mano kojos tapo kraujuotos, kūnas nudraskytas, bet besotė širdis varė mane vis pirmyn ir pirmyn.

Idealų keliai tapo užbaigti. Viskas nustojo priešinęs, kai aš pasiekiau aukščiausią ir tolimiausią laimės žvaigždę. Ji žērėjo deimanto šviesa. Jos šviesa pavergė mane linksmybe. Joje pamačiau siekių galą. Ši paskutinė laimės žvaigždė rodė deimantinį žodį:

— "Religija."

Milvydziai, 3-I-25 m.

—x—

Rinkime Tautos Kūrybą.

—o—

Oi, dainos, dainelės, jūs-mano patieka,
Visi širdies skausmai-pas jums palieka;
Tada aš laimingas, kada jums dainuoju,
Kada savo vargus, verkdams išrokuoju.

A. Vienožinskis.

Kaip kiekviena tauta, taip ir mūsų tėvynė-Lietuva, gali didžiūotis savo protėvių darbais. Kilniausiais mūsų bočių darbais skaitosi tautos kūryba, t.y. dainos, pasakos, mįslės ir t.p.

Lietuva yra pagimdžiusi brangiausią ir gražiausią tautos meno turtą-daineles. Jos yra taip gražios, kad gėrisi net ir kitataučiai. Goethe, vienas garsiausių pasaulio poetų, išgirdęs mūsų daineles, išgiria jas visam pasauliui.

Mūsų tautos dainelių yra tūkstančių tūkstančiai... Kiek jų skambėjo po Lietuvos laukus, pievas ir girias, tai negalima nei apsaityti. Šiandien virto kitaip. Šiandien tarpe jaunimo išgalėjus socializmo, materializmo įtakai, užgęsta dainelių meilė. Nebeskamba jame dainelės, kaip kad seniau jaunimo tarpe skambėdavo. Liūdna, tačiau dar yra vilties.

Tiktai mes, jaunuoliai-ės, stokime darban, o nežus tos brangenybės. Taigi, Vyčiai-ės, į garbingą darbą: tegul jūsų pastangomis atgimsta mūsų bočių gražiausias meno turtas.

Taigi į kilnų darbą už kurį tėvynė amžinai bus dėkinga.

DAINA.

Bėda tam berneliui, kur ženytiis reikia,
Kokia padaboją tuoj žmonės atpeikia.

Neimk per daug gražios, bo išsipūstėsi,

Rus darbai nedirbti, prie pačios sėdėsi.

Neimk per daug jaunos, bo ne gaspadinė,

Nieka neišmano ji apie šeimyną.

Neimk per daug senos, bo netruks banketų,

Veseles užbaigus, kelk žėlaunus pietus.
Imk tokią panelą, veluk savo stono;
Kur galėt' pritikti prie visokių žmonių.

Padainavo M. Briedienė, Milvydzių k.

Joniškio v., Šiaulių apskr.

Užrašė *Anti-Byras*.

Pastaba: Daina surašyta sulig vietos tarme,
kaip girdėjau—žodis žodinė, raidė raidėn.

Į Pagelbą.

—x—

Pasauliniam kare ("World War") Amerika pasižymėjo. Trumpu laiku sumobilizavo didelę armiją, ją išmokino karo dalykų, aptaisė ir nulėmė karo pabaigą. Ką kitos tautos darė per iš-tisus dešimtmečius, sistematingai, intensyviai dirbdamos, tą Amerika atliko į trumpą laiką.

Amerikos lietuviai veikia tos pačios dvasios apimti. Jie neatsisako remti Lietuvą, nes atjaučia ją kaip savo tėvų ir bočių žemę. Lietuva jiems ir mums davė gyvybę ir stiprybę. Užtat ji yra perbrangi, kad galėtume užmiršti.

Tai stokime į darbą. Gelbėkime mūsų jaunimą nuo pražūties ir nuo tautos meilės nupuolimo. Mes turim didelę Vyčių organizaciją, kurion priklauso daug jaunimo, tačiau toli gražu ne visas.

Vyčiai ir Vytės, stiprinkime organizaciją ir traukime lietuvių jaunimą iš nutautimo pavoju. Veskite savo draugus į kuopos susirinkimus, su pažindinkit juos su organizacijos siekimais, jos darbuote.

Vyčių organizacijos tikslas yra pratinti savo narius prie doro krikščioniško gyvenimo, saugot nuo pavojaus jų tikėjimą, gaivint tautos meilę. Taipgi rūpinasi apšvieta, kūno kultūra.

Norėdami gaut platesnių informacijų apie organizaciją, jos tikslus, tvarką, kreipkitės į Centrą.

Visi stokim į darbą. Ko daugiau narių ir ko daugiau dirbančių pajėgų, to daugiau veikimo ir pasekmių.

Vikas-Mikas.

Būto vidus daug pasako apie tame būte gyvenančius žmones.

E. Ožeškieņ.

Laimė, kaip sveikata: kai jos nepastebi, vadinasi, esi sveikas.

Turgenevas.

Kas kitame greit pastebi šešėlių, tas pats yra tamsus.

E. Ožeškieņ.

Daug užsiėmimų, kuriuos tinginiai vadina triūsu, yra tik žaislas, ne tik nepalengvinas kitų žmonių triūso, bet uždedas ant jų naujas sunkenybes. Toki yra visi pertekliuje gyvenančių žmonių žaislai.

L. Tolstojus.

Mada—ką ir žemos durys: visi jas keikia, bet ir visi palenkia joms galvas.

Pirožnikovas.

(VEDA DV. VADAS KUN. DR. IG. ČESAITIS).

SUDUŽUSI JAUNYSTĖ.

Gavėnios Refleksijos.

(Sekant von Doss.)

Jaunuolis pačiame amžiaus klestėjime, tartum medelis pavasaryje. Žiūrėk, jau be lapų, žiedų, be laukiamų vaisių. Ar ne liūdna?

Žalumas pagelto, žiedai nuvyto ir nukrito. Paukšteliai nečiulba ant plikų šakelių—nebėra gaivinančio pavėsio nuvargusiam keleiviniui.

Sunaikinta, sudužusi jaunystė! Skaistybė be laiko prarasta, staigūs geiduliai anksti pažadinti. Įsenėję blogi įpročiai bedugnėn širdį nutrenkė!

Ištvirkęs pasauli! Tu užnuodinai jaunuolio dvasinę gyvybę žudydamas ją saulei neužtekėjus, tu įsmeigei savo marylį kalaviją į pat gyvybės gemalę.

Kas esi, tu piktadari? Klausykis.

Aš neklusnybės ietis, aš maištininkas prieš tėvus ir kiekvieną vyresnybę.

Aš Dievo garbės tramdytojas. Kas man Dievas ir visos šventenybės! Malda—kūdikio žaismas, pagarba—silpnadvasio skraistė. Dievo žodis—davatų maistas, sakramentai—desperatų desperacija.

Aš laisvas nevaržomų užgaidų trimitas. Jaunosios vaizduotės poliucija, lakiosios atminties prostitucija, grakštaus kūno profanacija, gamtos ir antgamtės dovanų barstytojas. Ten, kur tamsu, kur dvokia ir bedugnė, ten mano viešpatystė ir sostas. Teliūdija diena apie dieną, naktis apie naktį, kaip plačios mano begėdiškumo ribos.

Aš—gerkime ir valgykime. Gerkime, pakol neapsvaigsime, valgykime, pakol neišvemsime. Nakties azardai (gambling), teatrai, salionai—tai mano sąjungininkai. Tesprogsta kas kilnu, skaistu, dvasinga.

Aš šviesos tamsybė. Bėgk nuo darbo, gaisink laiką, apsilenk su pareiga, mesk knygą iš rankos. Šok ir žaisk, žaisk ir šok.

Aš auksų veršis. Gaudyk godžiai pinigą. Be jo nebūsi linksmas. Negali pasigauti? Apgauk, pavogk ir barstyk.

Aš tavo puikybė. Didžiukis ir pūskis. Sumalk pakeliui visus, kurie bando priešintis, neapkęsk tų, kurie kliūdo siekiant didybės vainiko.

Aš granito uola. Nepaisyk ir nesigailėk kitų. Jų skriaudos—tavo pelnas. Barniai, kivirčiai, keiksmas, apkalbos, pavydas, štai vanduo tavo malūnui. Nesudrebėk gailėstingumo vėjui pučiant.

O, jaunyste! Ar ne pragarui tave paaukojai? Gal gražiausi žydėjimo metai pražudyti? Ar yra vilties iš griuvėsių pakilti? Kas užtikrins, kad būsimieji metai neatkartos praėties istorijos?

O! kaip liūdna pažvelgus atgal.

Kodel leki bedugnėn? Kodel nesiklausai sąžinės balso, kodel nepaisai Dievo šauksmo, kodel prieštarauji pareigų uždaviniams?

Sužeistoji širdie! Tu turi grįžti Dievop. Teišsipila kloniai ne pojučių džiaugsmas, ne pasaulio gėrybėmis, bet amžinybe, dvasingumu, šventa Dievo meile.

Šauk skaudama širdimi:

O mano jaunystės Dieve, nuo Kurio atsitraukiau, kas aš be Tavęs?

Aš pamečiau Tave, Gyvojo Vandens Šaltini, ir išrausiau savy duobes, kuriose vanduo nesilauko. (Jer. 2.13.).

Grynasis Gyvybės Šaltini! (Ps. 35.10.). Kas atves mane atgal prie Tavęs, o Dieve, kad linksmybė grįžtų mano jaunystei? (Ps. 42.4.). Ir likusįjį savo gyvenimo amžių kam turiu pašvęsti, jeigu ne Tau, mano širdies Dieve, Kurs esi mano dalis per amžius. (Ps. 72.26.).

* * *

Petras Vaičiūnas.

SKUBĖKI.

Kol akys liepsnoja jaunyste,
Kol aušros krūtinę gaivina,
Skubėki, kaip žiedas, pražysti,
Ieškoki, kas dieną dabina...

Neliūski, jei rytmetį tavo
Juodieji šešėliai apklotų:
Kam kartą žydrinė švytavo,
Tas amžiais ilgėsis jos plotų...

Skubėki į tolį keliauti,
Kol sielai pasaulis per mažas,
Kol niekam nemoki vergauti,
Kol supasi sauliu mirażas...

Keliauki sau laimės pavergti
Iš švintančio saulėto ryto,
Kol akys nemoka dar verksti,
Kol ryto žiedai nenuvyto...

Kas būdamas jaunas nedrįsta
Būt džiaugsmo svajonių kūrėju,
Tam visas pasaulis nuvysta,
Kaip rudeno lapas nuo vėjų...

Kol akys liepsnoja jaunyste,
Kol aušros krūtinę gaivina,
Skubėki, kaip žiedas, pražysti,
Ieškoki, kas dieną dabina...

Iš "Liet."

—x—

PAŽINK SAVE.

Pažįsti save? Nemanau. Greičiau ir geriau pažįsti savo draugą, negu save patį. Ir dar keičiau. Mes geriau pažįstame savo miestą, o net tolimuosius kraštus, tik patys sau mes esame sveltiną šalimi, neištirtu kraštu. O jeigu mes patys savęs nepažįstame, ar galime pradėti rimtą dorinimosi ir tobulinimosi darbą? Juk mes nežinome koki talentai mumyse slepiasi, kokių dovanų mumyse esama. Jų nepažinę negalime jų vystyti, auginti, negalime žiedų susilaukti ir vaisių ragauti. Gi ar mes pažįstame savo silpnybes, ydas, kurias reiktų šalinti, kurias reiktų nuginkluoti, kad pavojų ir nelaimių išvengti. Nei to nežinome. Štai delko mums sakoma *pažink save*.

Nenusigąskime. Niekuiomet žmonės gerai savęs nepažino. Kodel? Nes nenorėjo. Ir kam būtų malonu pažinti save? Pažinti save tai nereikia matyti, panašiai, kaip puikusis povas kad mato, tik savo gražiasias plunksnas. Ne. Pažinti save reikia abipusiai. Nebegalima neišvysti savo sielos drumstojo dugno, savo, gėda prisipažinti, purvinių instinktų, savo puikybėlės, kerštingumo, savymeilės, neapykantos, gašlumų, godumo. Ir ko mumyse nėra? Tikrai galima pasakyti, kad žmogus yra kontrastų rinkinys: ir angelas ir velnias. O, mes angelėliai!

Kaip šie žodžiai kutena mūsų didybės jausmus! Rodos, gražiausia muzika jie skamba mūsų ausyse, rodos, dangaus nektaras apšlakstė mūsų lūpas.

O gal mes velniukai ir dar raguoti? Brrrr... Šiurpas krato. Kam čia save gązdinti, nervus gadinti... Žinoma, verčiau tetupi nors velniukas mūsų užantėje, by tik mes apie jį negalvotume, jo nematytume. Ar ne geras receptas?

Ve delko mes matome žmones savęs vengiant. Kad užmušus savo liuoslaikį, kuriame pasijunta esą vieni, štai laikraštis ar magazinas, kur tiek įdomių sensacijų, piktadarybių.

Niekuiomet žmogus nemėgo savo vidun pažvelgti. Bet šiandien labiau, negu kitados, gyvena pajautimais. Mes esame savo amžiaus kūdikiai. Maitinamės literatūra ir laikraščiais, kurie tekalba apie pasilinksminimus, sportus, visokių skandalus. Komedių aktorius Charley Chaplin ar kitas daugiau mumis interesuoja, negu didžiosios idėjos ar kilnūs darbai. Gyvenama,

veikiama, lyg kad pozuojant artisto studijoje. Didžiuojamos daugiau toaleta, valgių menu, negu kad dorybės aktais. Nesistebėkime, kad valdo mumis vaizduotė ir jos kaprisai, o ne protas.

Kaip save pažinti? Štai klausimas į kurį mums teks kitą kartą atsakyti.

* * *

Kodel ne šiandien? Šiandien per daug mūsų mylista išsiblaškęs. Aplankius Jungtinių Valstijų sostinę Washington'ą ir dvi savaites jame pagyvenus pradedi pats savimi neapsikęsti. Per daug įspūdžių. Akys prigrūstos, ausys prikimštos, galva sukasi. Nemanykit, kad grįžau iš Lietuvos Pasiuntinybės! Džiaugiuos kad baigiasi mano vakacijos. Rimtas ir sistematingas darbas veda mumis į palaimintą—normalų gyvenimą. Atsilyginsiu daugiau parašydamas. Mano gyvenamosios vietos yra šios: nuo kovo 2 d. ligi 8 d.—105 Main St., Athol, Mass.; nuo kovo 9 d. ligi 22 d.—41 Providence St., Worcester, Mass.; nuo kovo 26 d. ligi bal. 8 d.—318 Fourth Ave., Homestead, Pa.; nuo bal. 16 d. ligi 29 d.—408 Tabor St., Pittsburgh, Pa. Paskui, tur būt, teks su Chicagos Vyčiais pasimatyti. Ko neparašiau—žodžiu atpasakosiu. Pilną maišą neužrašytų žinių atvešiu, o kadangi žinios ne kiaušiniai—nepasęs.

Ligi pasimatymo kitame "Vyties" numery.

Geriausio mano sveikinimai ir linkėjimai su Jumis, Jaunystės Žiede.

Kun. I. Česaitis.

Washington, D. C.,
vasario 19 d.

~~~~~

Jeigu nerymai ant knygos, jeigu smageninę nedžiovinti mokslu, jeigu pirma laiko tave traukia žydriosios akutės—tikėkis pasiekti mokslo aukštybes, kaip višta erelio padanges.

Paparonis.

Žmonės, iš priezasties savo nepilnametiškumo, tiktai tas nelaimės skaito didžiomis, kur rečiau žvanga, kur yra kraujas, mėlynos dėmės, lyg chirurginės ligos būtų stipresnės dorinių.

Gercenas.

Gyvenimas—sapnas, meilė—regėjimas sapne. Ir jeigu jūs mylėjot—jūs gyvenot.

Širdis žmogaus—slaptinga karalystė, valdoma skirtingais, dar nežinomais įstatymais.

Meilė—uraganas, kuris atūžia staiga, lekia nesulaikomas, sutrupina garbę ir įsitikinimus ir dažnai užmuša tuos, ką pastveria. Meilė—žiauri jėga.

Man sakė, kad aš labai akilai tikėjau tavo meilei, ir kad, pirm, negu pamylėt, reikėjo širdimi arčiau pažinti tai, ką myli.

V. J. Svetlov'as.

O juk gera mintis brangesnė už milijonus.

L. Tolstojus.

Pastabos ir Apžvalga.

Prieš Balsavimą.

L. V. Centro Valdyba ruošia referendumo lapelį del organizacijos vardo pataisos. Tas lapelis bus išsiuntinėtas kuopoms. Jame bus suformuluoti klausimai ir kuopose reiks išpildyt atsakymai ir gražint Centru.

Organizacijos vardo pataisos klausimas yra plačiai apsvarstytas, išdiskusuotas poseiminiuose "Vyčio" numeruose. Visi turėjo galimybės pamąstyti, pasiskaityt kitų nuomonių, už pataisą ir prieš ją, pasverti tas nuomones ir susidaryt tvirtą galutiną nuomonę.

Kas kita su tais nariais, kurie įsirašė po Naujų Metų ir įsirašys iki balsavimo. Jiems sunkiau bus orientuotis iškeltuoju klausimu, jei jiems niekas to nepaaiškina.

Užtad kuopose prieš balsavimą reiktų tą klausimą pasvarstyti, padiskusuoti. Naujai įstojuosiems nariams duoti galimybės pasiskaityt visus tuos raštus, kurie tuo klausimu "Vytyj" buvo išspausdinti. Tą turėtų atlikt vyresnieji nariai.

Vardo klausimu reik galutinai pasisakyt visiems, nes 13-sis Seimas, kurs į mus greit eina, turės galutinai, atsižiūrėdamas balsavimo rezultatų, vardą nustatyt.

Gavus referendumo lapelius, kuopose neatidėliojant tur būt balsuojama.

Vardo klausimas yra svarbus klausimas, del to į jį reik rimtai atsižiūrėti.

Seimo dienos.

Kaip ir tikėtasi, Centro Valdybos pasiūlytas 13-jam Seimui dienas—Liepos-July 1, 2 ir 3—Seimo Rengimo Komisija pripažino patogiom.

Neabejotinai, Seimas tomis dienomis įvyks. Turim da pilnus keturis mėnesius. Galim iki to laiko daug gražių darbų nudirbti, žymiai paūgėti skaičiumi. Tik reik noro, pasišventimo.

Bostoniečiai darbuojas. Jų pavyzdžiu turėtų sekti ir aplinkinės kuopos. Iš Vakarinių Valstybių atstovų bus, bet branduolį sudarys Massachusetts, Conn. ir New York bei New Jersey kuopų atstovai.

Iki to laiko reiktų aplinkinėms kuopoms paūgėt skaičiumi ir veiklumu.

Apie ekskursiją Lietuvon.

Pernai pavasarį Vyčių ekskursija Lietuvon išėjo maža. Daugelis norėjusių atlankyt Lietuvą, atidėjo sekantiems metams.

Pavasaris čia pat, o apie ekskursiją nieko nei negirdėt. Bene išeis, kaip pernai. Viens nesu-

spės dokumentų susidaryt, kits reikalų sutvarkyt, o kiti—"apsimislyt."

Jei ekskursija išeitų gausi, tuomet ji įdomesnė ir įvairesnė būtų. Vyčių ekskursija būt galima užinteresuot Lietuvos jaunimo organizacijas, pirmoj vietoj pavasarininkus. Ne tik pasimatytume, pasikalbėtume, bet ir bendrų išvažiavimų, sporto rungtynių surengtume, nes jiems ir mums sporto žmonių nestinga. Tuo būdu susidarytų artesnė pažintis, tampresni ryšiai.

Galima būt sušaukt kongresą, kuriam dalyvautų nuo Laisvos Lietuvos, Amerikos ir Vilnijos, lenkais okupuotos, lietuvių jaunimo atstovai.

Į Lietuvą vertėtų važiuot ir ta mintimi, kaip buvome ankščiau rašę, būtent, kad aplankyti Ryką. Reiktų taikint kartu su Lietuvos maldininkų kelione ir paskui kartu grįžti į Lietuvą.

Vyčių 12-sis Seimas, turėdamas omeny planotą ruošimą Vyčių ekskursijos Lietuvon, pavedė Centro Valdybai surasti būdus visa tai tinkamai tvarkyti. Centro Valdyba pirmam po Seimo posėdy išrinko ekskursijos generaliu organizatoriu Praną Savicką, Centro Raštininką. Visais tad ekskursijos reikalais kreipkitės į generalį organizatorių.

Tuo reikalu laikas susirūpint, ypač pasiruošusiems atlankyt Lietuvą.

Baltimorės Vyčiai.

Iš "Garse" išspausdintos žinutės, kad Baltimorės Vyčiai vasario 9 ir 10 dienomis statė "Ubagų Akademia," sužinom, kad ten egzistuoja L. Vyčių kuopa.

Išeina, kad Baltimorėj yra jaunimo draugija, kuri naudojasi Liet. Vyčių vardu, o prie bendros organizacijos nepriklauso. Jau bus keli metai, kaip baltimoriečiai su Vyčių Centru nutraukė visus ryšius. Priežastys, rodos, tos, kad Vyčių 8-sis Seimas nepatenkinęs kai kurių jų reikalavimų.

Mums visai neapeitų atsimetėlių darbuotė, jų likimas, jei jie vartotų kitą, ne Lietuvos Vyčių, vardą. Tas klaidina visuomenę, tas įneša jos tarpan neaiškumo.

Mes kviečiam Baltimorės jaunimą pasirinkt kitą vardą, o būt geriausia, jei atidėję smulkias ambicijas į šalį, stotų po mūsų organizacijos bendra vėliava. Aiškint, kad vienybėj ir centralizacijoj yra mūsų galybė, rodos, nereik. Tas visiems aišku.

Mes lauksim baltimoriečių nuosprendžio.

Vasario 16-tai praėjus.

Kaip kismet, taip ir šiuosmet Vasario 16-tą minėjo visos srovės. Neatsiliko nei komunistai.

Chicagoj komunistai stengėsi užbėgti visiems kitiems už akių ir Vasario 16-tą jie minėjo keliom

dienom ankščiau. Minėjo savotiškai—komunistiškai. Iškeikė “buožių,” “buržujų” Lietuvą, verkšleno ir liūdesio reikė del jos nesubolševikėjimo, juodomis spalvomis vaizdavo tuos “baisius” “persekiojimus,” kurie ten dedas, linkėjo Lietuvai kograičiau atsidurt po Maskvos globa.

Iš visų “Mizarų” ir kitų mizernų kalbėtojų, aišku, kad amerikiečiai bolševikėliai nieko labiau netrokšta, kaip to, kad Maskva savo durtuvais, armotomis padarytų Lietuvą bolševikiška.

Tik vargas, kad Lietuvos liaudis nor sau gyventi, nemėgsta rusų, nemėgsta koninos (arklienos) ir žydelių diktatūros. Tik mizeriški bolševikėliai to nesupranta. Tai pasigailėjimo verti žmonės.

Socialistai ir laisvamaniai tautininkai kai kur Vasario 16-tą šventę susidėję. Jie šiais metais pasižadėjo įrodyti visuomenei, kad surinktosios aukos nueis vilniečių reikalams. Žiūrėsim, ar pažadą išpildys.

Katalikai šiais metais Vasario 16-tą šventę ir tebešvenčia gražiai, susikaupe, nors neganėtinai pasiruošę. Ir obalsis, kurs buvo iškeltas, neganėtinai išpopulerizuotas. Studentijos reikalai, gaminimas mokslo jėgų begalo svarbus dalykas. Tik ji reik labiau populerizuoti žmonėse.

Apskritai, šiais metais Vasario 16-ta praėjo be to išdidaus ūpo, susikaupimo, kokiuo ji turėtų būt atšvesta.

Liberalų “gvoltas.”

Pastaruojų laiku liberalų spauda, pradėdant kraštutiniausiais elementais, baigiant dešiniausiais tautininkais, kelia didelį riksmą. Rėkia “Vilnis,” rėkia “Naujienos,” “Keleivis,” rėkia “Tėvynė,” “Sandara,” “Vienybė” ir visi kiti.

Visi liberalų organai rėkia per tą pačią dūdą, tuo pačiu balsu. “Lietuvoj reakcija!”, “Lietuvoj teroras”, “Klerikalai šaudo”, “Inkvizicijos!” “Gelbėkit!”

Anot Dzimdzi-Drimdzi, dalykas labai paprastas. Pastaruojų laiku liberalų pozicijose labai daug silpnų vietų atsirado, ten daug profelerių išgriuvo ir nēr kuo jų paremt.

Socijaldemokratai rėkia, kad jų “ramiems” darbuotojams neduoda ramiai bombų dirbt, pirokselino laikyt. Kaune suėmė socialdemokratą Ivanauską platinantį raštus šaukiančius nugriaut dabartinę vyriausybę, o įsteigt sovietus. Mariampolėj areštavo socialdemokratą dr. S. Matulaitį, pas kurį rasta komunistinė literatūra, 12 įvairių konstrukcijų granatų. Dr. S. Matulaitis buvo Realinė gimnazijos mokytojas, tos gimnazijos, kuri jau pasižymėjo skandalingais savo auklėtinių komunistiniais žygiais. Tai gimnazijai visi liberalai užjaučia ir jai aukas renka.

Panevėžy suimtas socialdemokratų darbuotojas Dr. Domaševičius ir gi del bolševikinės propagandos.

Na, ir kokia ten Lietuvoj laisvė, kad negalima nė bolševistinių plakatų, kviečiančių griauti valdžią, skleisti, nė granatų, nė bombų dirbti, nė pirokselino laikyt! Ar ne piktos dvasios apsėsti tie “klerikalai!”

Komunistai ir visi kiti rėkia, kad Kaune “buožių” valdžia darbininkus šaudė, arkliais trempė, bizūnais kapojo. Faktai rodo, kad policiją, kuri išvaikė darbininkus, išprovokavo tie patys darbininkai.

Toliau begalo sugadino liberalų nervus Purickio byla, kurioj jis liko išteisintas. Tris metus liberalai naudojos Purickiu kaip didžiausiu argumentu prieš krikščionis demokratų ir apskritai katalikus. Dabar teks užsičiaupti, nes už kiekvieną šmeižtą teks susidurt su baudžiamuoju kodeksu.

Sandariečius ir gi ištiko baisios nelaimės. Čia praloštoji Šliakio byla, čia jų darbuotojas Norkus už grotų. Čia apkrėstas p. Vinikas ir kitos nelaimės. Kas kaltas? Žinoma, “klerikalai!”

Taip šaukia visa liberalų spauda.

Atsiprašant, piemenų prasimanymai. Jei Norkų būt įskundę kokie ten “klerikalai,” jis jau senai būt liuosas. Be įrodymų Amerikos valdžia žmonių nekankina. Graičiausia liberalų mūčėlnykus į valdžios rankas įdavė laiškai ir skundai Amerikos ir Lietuvos piliečių klajojančių po Argentiją, Meksiką, Kanadą ir kitus užkampius.

Įdomiausia mūčėlnyko vainiku apsikaišė “Keleivio” redaktorius. “Keleivio” Nr. 8 padėta grasinančio laiško tekstas, kurs skamba: “Keleivio” redaktoriau! Tau dienos suskaitytos! Tu žydu pasekėjau! Tavo priešai J. L.” Po tų žodžių seka toks “Keleivio” paaiškinimas: “Šitas laiškas turi būt arba kokio “dvasiško tėvelio,” arba kokio vyčių “načalninko” darbas, nes tik klerikališki juodašimčiai pravardžiuoja pažangiuosius žmones žydu pasekėjais.”

O graičiausia bus šitaip. “Keleiviui” prisireikė reklamos, simpatijos. Ją reik iššaukt dirbtinu būdu. Tuo tikslu reik sufalsifikuot grasinantį laišką, jį paskelbt. Ir tą laišką “Keleiviui” graičiausia bus surašęs labai artimas redaktoriui žmogus ir neabejotinai naujai atvykęs iš Lietuvos, arba iš ten atsiuntęs, nes “podčerka” ir ženklelių sąstatas tą aiškiausia rodo.

Gali “Keleivio” redaktorius ieškot reklamos, vainikuotis “mūčėlnyko karūna,” bet kokią teisę turi dirbtinai sudarytą dėmę mesti apskritai kitiems. Kaip matot, labai gudriai—cicilikiškai. Keleivininkai, mat, gudresni už sandariečius. Kam čia teismo keliu daryt sau mūčėlnykus, kad

galima jų pagaminti daug paprastesniu ir pigesniu būdu.

Matot, dalykas labai paprastas, kodėl liberalai paleido visas dūdas į darbą. Reik užrėkt, reik užstelti kai kuriuos labai nemalonus įvykius, darbus, reik visuomenės akis ir klausą nusukti į kitą šalį.

Bet liberalų pozicijose dedas per daug ryškūs įvykiai, kad tų dūdų balsas galėtų užkurtinti ir apakinti visuomenę. Jos opinija gyva, ji mato ir girdi.

Nauji Raštai.

„Šiaulietis," visuomenės, kultūros ir politikos savaitraštis.

Gavom Nr. 3 ir Nr. 4.

Šiauliuose dabar eis du laikraščiai: katalikų „Šiaulietis" ir laisvamanių „Šiaulių Naujienos." Prie „Šiaulietio" susispietė visi, kam rūpi sveiki, krikščioniški visuomenės pamatai, skaidri idealinga Lietuvos ateitis, o prie „Šiaulių Naujienų" susispietė visi prieš-katalikiški gaivalai su dr. Jonu Šliupu ir Jakavičium priesaky.

Dr. Šliupą amerikiečiai pažysta. Jis čia priveisė visokių rūšių cicilikų, internacionalų, kosmopolitų. Tą tvirkimo darbą, bedievinimo ir skaldymo tautos vienybės, Šliupas uoliai varo Lietuvoj. Šiauliai—laisvamanių sositinė. Čia jie tur susukę tvirtą gūžtą, iš čia jie eina į plačią Žemaitiją atitraukti ją nuo Dievo, nuo idealizmo, priveist cicilikų, internacionalistų, komunistų ir kitokių gaivalų. „Šiaulietis" stojo jų tą darbą trukdyti, griauti, išrodinėti laisvamanių darbus, jų pastangų žalingumą.

„Šiaulietį" privalu remti, kuo kas gali. Pirmoj vietoj jį prenumeruoti, ypač kilusiems iš Šiaulių ir apylinkių. Nes „Šiaulietis" be rimtų raštų, skaitymų, paduoda gausybę žinių iš Šiaulių ir aplinkinių vietų.

„Šiaulių Naujienos" tuoj nunyktų, jei ne amerikiečiai laisvamaniai, kurie Šliupui pamojus eina jų gelbėt doleirais.

Katalikų darbas daug rimtesnis ir prakilnesnis, užtat tam darbui—remti katalikišką spaudą—reikia padėti.

„Šiaulietio" adresas: Turgavietė, „Vilties" Draugijos Knygynas, Šiauliai. Prenumeratos kaina Lietuvoj: metams—10 litų, pusei metų—6 litai; Amerikoj: metams—20 litų, pusei—12 litų.

Amerikiečiams vertėtų „Šiaulietį" užprenumeruoti savo giminėms, pažystamiems Lietuvoj ir neprošalį patiems išsirašyti.

M.

„Kas girdėt," visuomenės, politikos ir literatūros laikraštis. Eina vieną kartą į savaitę Mariampolėje. Nr. 1, 1925 m., vasario 1 d.

Ižanginiam rašte „Kas girdėt" taip nusako savo tikslą: „Jis eis ir kitus ves tuo keliu, kurį rodo Kristaus mokslas ir juo paremtoji krikščioniškoji dorovė. Jam rūpės bešaliai nušviesti ir įvertinti svarbesni visuomenės ir politikos gyvenimo įvykiai. Jis teiks žinių ne tik iš Mariampolės ir jos plačios apylinkės, bet ir iš visų Lietuvos kraštų, ypač tų, kurie vargą vargsta lenkų verguvėje.

Prie Nr. 1 yra pridėtas nemokamas priedas—„Blaiybės Garsas," kuriam duodama žinių apie blaivininkų judėjimą. Laikraštis duoda rimtų straipsnių, žinių. Ypač žymėtinas raštas „Kalbos dalykai," po kuriuo padėta parašas raide L. Tai tikriausia kalbininko kun. J. Laukaičio, kurs gyvena Mariampolėj ir kurį mes pažystam iš jo raštų kalbos dalykuose „Vytyje" 1919—1920 metais. Šis kalbininkas labai gyvai aiškina kalbos dalykus, o da

karščiau ragina visus gyvus lietuvius, ypač jaunuomenę, išmokti gryną, liuosą nuo visokių svetimybų, lietuvių kalbos.

Tenka pareikšti džiaugsmo lietuvių katalikų susipratimu ir stiprėjimu. Kone vienu metu jie Lietuvoj įkūrė du savaitraščius: „Šiaulietį"—Šiauliuose, „Kas girdėt"—Mariampolėj. Pirmasis leidžiamas žemaičių judėjimo centre, o antrasis—kapsų. Ir vieną ir kitą atakuoja laisvamanija didžiausiomis armotomis. Komunistų lizdai nespėjami ardyti. Užtai vienas ir kitas laikraštis atlieka sunkius ir svarbius uždavinius atmušdami Maskvos ir visos suvienytos laisvamanijos kontrafakciją vedančią Lietuvos liaudį prie supagonėjimo, sunepadorėjimo.

Užtai katalikams reik būdėti ir imtis priemonių tai kontrafakcijai sulaikyti. Geriausioji priemonė—yra spauda.

M.

Žymėtini Šv. Rašto Rankvedžiai Iškaityti Uždraustųjų Knygų Indeksan. Apaštalu Sosto Šventoji Komisija uždraudė Seminarijų auklėtiniams ir kitiems pasauliečiams katalikams naudotis sekamais Šv. Rašto rankvedžiais:

Volume 3, New Testament, by A. Brassac, etc., twelfth edition entirely recast, Paris, 1907. Volume 4, New Testament, by A. Brassac, etc., twelfth edition, Paris, 1909.

Volume 3, New Testament, by A. Brassac, etc., thirteenth edition, etc., Paris, 1910. Volume 4, New Testament, by A. Brassac, etc., thirteenth edition, Paris, 1911.

Old Testament, fourteenth edition, revised by A. Brassac, etc., in collaboration with J. Ducher. Volume I, etc., Paris, 1917. Volume 2, etc., Paris, 1920.

New Testament, by A. Brassac, fourteenth edition, entirely revised. Volume 3, Paris, 1913. Volume 4, Paris, 1916.

Volume 3, New Testament, by A. Brassac, etc., fifteenth edition, entirely revised, Paris, 1920.

Tai pažymėjo Šventoji Komisija iš gruodžio 15 d. 1923 m. (Acta Ap. Sedis, vol. XV, p. 615).

Viršų pažymėtų rankvedžių autoriai yra Sulpicijonų Tėvų Draugijos nariai. Generalis Draugijos perdėtinis buvo atsikreipęs į Šventąjį Tėvą gauti pertaisymo leidimą. Bet gi rankvedžiai buvo klaidingi taip, kad Šventoji Komisija rado juos netinkamais taisyti. Taitai visi pažymėti rankvedžiai iskaityta uždraustųjų knygu Indeksan. Tai žinoma iš laiško kardinolo Merrv del Val, gruodžio 22 d. 1923 m. (Acta Ap. Sedis, vol. XV, p. 616).

Sakomųjų rankvedžių autoriai (Brassac ir Ducher) užtikrino Šventąjį Tėvą, kad pasiduoda Šventosios Komisijos nusprendimui ir prižada liktis ištikimi Apaštalu Sostui. O generalis Draugijos perdėtinis viešai deklaravo Sulpicijonų Tėvų Draugijos vardan liktis Apaštalu Sosto submisioje ir išdėstinėjant seminaristams Šv. Rašto mokslą laikytis Bažnyčios parėdymo (Šv. Kom., kovo 12 d. 1924 m.—Acta Ap. Sedis, vol. XVI, p. 160).

Šventoji Komisija uždraudė skaityti knygas ir raštus kunigo Ernesto Buonaiuti, kurs yra Romos universiteto profesorium. Visi jo veikalai iskaityti uždraustųjų knygu Indeksan. Jis pats tapo suspenduotas ir ekskomunikuotas. Ir Religijos dalykuose uždrausta jam rašyti, mokėti ir duoti naskaitas (Šv. Kom., kovo 28 d. 1924 m.—Acta Ap. Sedis, vol. XVI, n. 159).

Šventoji Komisija rado, jog veikalas L'esperienza etica dell' Evangelio, Introduzione e note di Adolfo Omodeo. Bari. Latroza—yra priešingas Kanonišku Teisiu Sastato Kanonui 1209. taigi buvo iskaitytas uždraustųjų knygu Indeksan. (Šv. Kom., rugp. 1 d. 1924 m.—Acta Ap. Sedis, vol. XVI, p. 368).

Samata.

God and Reason. By William J. Brosnan, S. J. New York: Fordham University Press.

Šis pasaulis būtų nereikšmingas, kaino vieta gyvenimui ir, kaino fenomeno aiškinimui protiniai, jeigu nebūtų Dievo. Juoba! tačiau moderninė nekatalikiškoji filosofija mėgina ne tik abeioti, bet ir ryžtasi užginčyti Dievo esimą. Moderninės filosofijos šalininkai suvaržo prota ir daugumoje atsiliepia į emociją ir imaginaciją. Gi veikalo

autorius patiekia skaitytojams savo tvirtinimus apie Dievo esimą ir Jo atributus moksliais ir intelektualiais prirodymais. Jis atsikreipia labiau į rigidinę logiką ir tyrą protavimą. Jis tai adoptuoja skolasticizmo naujesnę metodą: tezės tikrąjį nustatymą, definiciją ir reikšmę, sylogiškus išrodymus, pasitaikomų kliūčių išrišimus ir galutinai duoda tikrąsias pagrindines išvadas. Tai nėra lengvas skaitymas. Knygos autorius nerašė skaitytojams pasigerėti gražiais pasiskaitymais. Jis rašė tam, kad skaitytoją pamokinti išrišti sunkias užduotis apie Dievo esimą ir pripratinti prie aiškaus ir tyro protavimo. Skaitytojas gali imti tą veikalą sau už tikrąjį filosofijos rankvedį.

Samata.

L. J—nus.

Jaunystė ir Pavasaris.

Sutirpus žiemos ledynams, nustojus pūsti šiaurės vėjeliams, praslinkus šaltajai žiemelei, štai netikėtai ima šviesti skaišti saulutė, ateina šiltasis laikmetis—“pavasaris.”

Pavasaris—tai linksmybės dievaitis. Pavasaris yra gražybės saulė ir gėrio motyna. Pavasaris—tai jausmų ir gamtos atgijimo perijodas. Žodžiu sakant, pavasaris—tai gražiausias metų laikas. Pavasariu džiaugias ne tiktai sąmoningi sutvėrimai, bet ir visi gamtos padarai. Ir kas gali nesigėrėti, matant visą gamtos grožį augant ir bujojant?

Visi laukiame pavasario, kaip aušros užtekėsiant. Laukiam pavasario linksmos saulės šypsojimo, malonių paukščių čiulbėjimų, skaidrio vandens čiurlenimo, įvairių gėlių kvėpėjimo ir t.t. ir t.t. Ir kokį džiaugsmą sulaukiame, kuomet tas viskas įvyksta. Tada mes išgyvendiname savy, tarsi, visai naują jausmų perversmą. Mūsų širdys prisipildo begaline, neišsėmiama linksmybių taure. Tą linksmybių taurę mes jaučiame pavasario metu, kiekvieną dieną, kiekvienoje gyvenimo valandoje. Visi mūsų švelnieji jausmai, visos mūsų kilnios idėjos, kilsta mumyse tuomet, kada auga ir tarpsta visos gamtos grožybės, kada auga visa gamta.

Oi, saulutė šviesioji!—Tu savo linksma šypseną, tu savo malonių žerėjimu, pagimdai mumyse nesuskaitomų idealų, troškimų, neišsėmiamų jausmų apsiareiškimų.

Bet dar didesnės idėjos skrajoja šalia mūsų, kuomet išgirstame įvairių įvairiausių paukščių čiurlenimų. Ei, gegutės ir pempės! Jūs, skrajodamos po plačiausias pasaulio erdves, nešate žmoniškai didžiausių sielvartos suraminimų, didžiausios ištvermės gyvenimo varguose.

Lankų gėlės ir daržo lelijos savo gražiausiu žiedų išsivystymu, savo gardžiausiu skoniu ir

kvapu stebina ir džiugina ne tiktai paprastus kaimo žmones, bet ir visus genialingiausius vyrus, visą žmoniją ir visus gamtos padarus. Žodžiu sakant, nė vienas sąmoningas ir nesąmoningas sutvėrimas negali rasti gražesnio ir meilesnio laiko už pavasarį.

Taigi, trumpai pažvelgus į pavasario laikmetį, pažvelgus į jo gėrį ir grožį, matome kokią iš jo naudą ir reikalingumą turi žmonės, gyvuliai, augalai ir visi nesąmoningi gamtos padarai.

Lygiagrečiai su pavasario gėriu ir grožiu galima įvertinti žmogaus jaunystės perijodą. Nes, kaip pavasarį atbunda visi gamtos gyviai, žaliuoja visi medeliai, žydi visos lankų ir daržo lelijos, lygiai taip pat žmogus, gyvendamas jaunystės perijodą, savo jausmais, esti panašus tam pavasariui, kuriame auga, tarpsta ir bujoja visos gamtos grožybės, kuriame atgema visi sutvėrimai.

Jaunystė—tai didžiausias šio pasaulio turtas! Jaunystė yra gražesnė už visus pavasario gamtos grožio apsiareiškimus! Juk tos skaisčiosios pavasario saulutės žibėjimas, tas malonus paukštelių čiulbesys, tų visų žydinčiųjų gėlių kvapsniai, vis tiktai veržias į jauno žmogaus krūtinę. Žmogui duota penki kūno jausmai, kuriais jis ir atjaučia visą gamtos stovį. Bet patarlė sako: “Žmogus senyn, liga jaunyn.” Reiškia, atgyvenus mums jaunystės perijodą, visi mūsų įgimti švelnieji jausmai, kaip ir visas kūno organizmas, genda ir pūva. Sugedusiais jausmais, jis neatjaučia tų gražiausių pavasario malonumų, neturi kilnaus ir linksmaus pobūdžio, ir negali tų gražiausių pavasario bangavimų tinkamai įvertinti. Iš to jau matyti, kaip svarbi, ir kokią rolę vaidina žmogaus jaunatvė.

Matydami taip svarbią žmogaus jaunystę esant, pasistengkime ją tinkamai išnaudoti. Prabėgs tos malonios jaunystės dienos, nepasijusim, kaip greitai karstas prieš akis pasirodys. Žinoma, kaip pavasaris, taip ir gyvenimas gerai išnaudotas negaila užbaigti, nes jis lieka amžinas, bet jeigu neišnaudojęs žengsi į karstą,—apgailėsi ir nežinosi ką pergyvenai, kas jame buvo. Todėl, kad nereiktų apgailėti šio pasaulio gyvenimo, naudokime jį, ypač jaunystę, kad neliktų nieko, kas mums tinkama amžinai laimei pasiekti.

Todėl jaunystėje, drauguzės ir jauni draugai, dėkime pamatus prakilniems darbams, neškime šviesą ten, kur tamsu, vargai...

Ištiesę rankas padėkime silpniems.

POLA TENDŽIULYTĖ,
Lietuvių Dramos Teatro dalyvė, talentinga vaidila.

J. Puišys.

Kun. Bosko-Sportininkas.

Kunigas Bosko sportui pridavė didelės auklėjimo reikšmės išnaudodamas kaip vieną iš auklėjimo įrankių. Net pats buvo gerai išlavinęs savo fizinės kūno spėkas, taip kad sukirdavo atletus iš profesijos. Bet sporte kun. Bosko matė vien tik įrankį pasiekti, be tiesioginio, dar kitų tikslų.

Iš pat jaunystės kun. Bosko akylai tėmyjo akrobatų ir komedninkų žaislus aikštėse, ir nežiūrint nepasisekimų kartodavo lig kol pats sugebėdavo padaryti matytus judėjimus. Ir kam visa tai darė?—Atsakau pačio kun. Bosko žodžiais: kuomet dar mažam bėsant, motina, besi-

skundžiančiam Joneliui del atsitikusios nelaimės žaisle, norėjo uždrausti susiėjimą su vaikais sakydama, kad tie vaikai blogi esą:

— Vien tik delto ir einu su jais žaisti, atsakė mažas apaštalas, nes, man bėsant jų tarpe, jie ramesni laikosi ir nesako kai kurių žodžių...

— Tuo tarpu pareini namon su perskelta galva—pastebėjo motina.

— Atsitiko nelaimė.

— Tiek to; žiūrėk daugiau su jais nesusidėti.

— Mama..!

— Ar nesupratai?

— Jei taip mamai patinka, neisiu, nors man

su jais bėsant, jie daro, kaip aš noriu ir nieko blogo tuomet tarp jų neatsitinka.

Štai kas jį traukė nežiūrint ir nelaimingų atsitikimų žaisti gatvės vaikų tarpe. Užstoti Dievo įžeidimą, galima sakyti, buvo svarbiausias jaunojo Bosko mankštynių tikslas. Tam tikslui pasiekti nebuvo gana paprastų žaidimų, jaunimas godus naujienų, negali pasitenkinti vienodoms pramogoms—tos greit jiems nusibosta. Jaunasis apaštalas gerai suprato ir tą dalyką. Tuo būdu, prisiziūrėjęs į akrobatas išmoksta daryti įvairiausių komedijų: kazoką šokti, rankomis vaikščioti, mirtiną šuolį, “valgyti” pinigus ir paskui juos nuimti kam nors nuo nosies, padauginti kiaušinius, obuolius, vandenį vynu paversti ir t.p.

Tie žaidimai šventadieniais sutelkdavo apie jį netik jaunimą, bet ir žilo plauko žmones. Paprastai Jonas prieš pradėsiant užvesdavo kalbėti rožančiaus dalį ar kitą kokią maldą, paskiau, pasinaudodamas savo nuostabia atmintim pakartodavo klebono pamokslą tą dien bažnyčioje girdėtą. Po žaidimų jaunosius mokydavo katekizmo. Tam tikslui ir išnaudojo savo kūno vikrumą, nes tokia misija jam buvo iš Aukšto pavesta, vien tik tas jam terūpėjo.

Vieną vasaros sekmadienį Jonas buvo atlaiduose netolydam bažnytkiemį. Tik štai, pamokslui beprasidedant, pasigirdo rago garsas bažnyčios aikštėje. Visi vaikai urmu pasipylė iš bažnyčios laukan, paskui juos išsinešdino ir paaugusieji, taip kad bažnyčioj vos keletas bobelių teliko. Išbėga laukan ir Jonas, pasiryžęs sustabdyti tą nelemtą sujudimą. Prisigrūdžia per minią lig pat komedninko, kuris rengėsi savo parodai. Aplink stovintieji pamatę pasižymėjusį savo vikrumu berniuką akims ir rankoms pradėjo moti į komedninką, sakydami, kad čia atsirado vienas konkurentas. Jonas ilgai nemastęs pasiūlė komedninkui laižybas. Žiūrovai, žinoma, aprobavo drąsų berniuką, visiems buvo smalsu pamatyti, kaip čia išeis. Komedninkas negalėjo nepriimti, todėl greit susitarė; Jonas tuoj pastatė sąlygas: “Jei tu laimėsi, duodu skūdą*), bet jei aš, turėsi kogreičiausiai išsinešdinti iš šios apylinkės ir niekur aplinkui nepasirodyti su savo žaislais pamaldų laike.”—“Priimu,” atsakė komedninkas, pilnai įsitikinęs laimėti.

Bet ištikrųjų laimėjo Jonas. Komedninkas turėjo laikyties žodžio: susirinkęs savo pabūklus nudūlino savo keliais. Jonas-gi atsikreipęs į minią sušuko: “O mes į bažnyčią!” Pats pirma, o kiti paskui, stebėdamiesi nepaprastu berniuku, suėjo bažnyčion.

Vėliau, Jonas vargais negalais pasiekė gim-

naziją. Matydamas, kad jo mokslo draugai šventadieniais ir atastogų dienomis praleidžia laiką kenksmingose jų dorai sueigose, pasinaudodamas savo spėkoms ir vikrumu, šventadieniais vesdavo už miesto į kalnus sveiku oru pakvėpuoti, atlikti atletikos žaidimų ir kokioj nors bažnyčioj atlikti tikybinės pareigas.

Tuo tarpu mieste atsirado garsus lig šiol nematytais žaidimais akrobatas; ateinančioj šventėj jis paskelbė plačią ir gana įvairią programą. Jonas veltui prikalbėjo draugus nevėpsoti pamaldų laike, visas jo triūsas niekais nuėjo. Pirma mėgino pasiuntęs iš savo artymesniųjų prašyti, kad akrobatas pradėtų nors po pamaldų katedroje, bet šis tik nusijuokė. Matydamas, kad su juo vos keli teliko, nuėjo pats pamėginti, kaip nors atkalbėti, bet šis sušuko:

— Cha, cha..! Ar ne juokai! Ir kas man gali uždrausti? Jei visam mieste atsirastų kas drystų su manim imties teateinie, tuoj ilgą nosį padarysiu!

Visi miesto gimnazininkai jautėsi įžeisti, kalbėjosi, kaip čia tam puikuoliui atkeršyjus. Jonas išsitarė, kad kai kuriuos dalykuos sukirstų akrobatą. Tas garsas tuoj pasiekė puikuolio ausį, kuris šaukė gimnazinikus pasirodyti. Jonas Bosko savo draugų lydymas priėmė laižybas sudėdami po 20 lyrų. Sutarė lenktynių bėgti Porta Torinesės plentu—beveik išilgai visą Chierių miestą.

Jonas tuoj nusimeta švarką, persizegnojęs atkalba į Dievo Motiną paprastą maldelę ir prasižada lenktynės. Iš pradžių akrobatas užbėga keletą žingsnių, bet Jonas pamažu atgauna protarpį ir palieka gerą galą nei pusės nepribėgus, akrobatas matydamas, kad nepavyks sustoja užleisdamas Jonui viršų.

— Lygstu iš 40 lyrų ir daugiau, jei nori, kuris peršoksiva toliau per šį kanalą, tuomet nors pasidžiaugsiu matydamas tave besimaudant!—sušuko akrobatas.

Jonas neturėdamas pinigų kreipėsi į draugus, ar šie sutiks daugiau sudėti. Šie bematant sumetė reikalingą sumą. Akrobatas išrinko šokimo vietą prieš mūro tvorą kitoj pusėj taip kad nespėjus įsikabinti į mūrą šokikas lengvai galėjo nusiristi į vandenį. Akrobatas pirmas peršoko kanalą prisimušdamas visai prie pat mūro, bet vos-vos nenusirito vandenin jei nebūt spėjęs susigriebti už čia pat buvusio medelio. Visų akys atsikreipė į Joną, nes toliau už nušoktos vietos nebuvo galima prasimušti. Jonas pasibėgėjęs padarė tą patį šuolį, bet nesiekęs nei žemės užmetęs rankas ant mūro tuo pačiu atsidūrė stačias kitoj mūro pusėj. Rankų plojimo iš publikos pusės nebuvo galo.

*) Skūdas dabartiniais Italų pinigais siekia 5 lyras.

— Siūlau dar kartą! Parink tu kokį nori žaidimą—suriko įsinervavęs akrobatas.

Jonas priėmė; išrinko lazdelės sukimą, sudėdami po 80 lyrų.

Jonas suradęs trumpą lazdelę pastatė ant kepurės paskiau jos neiesdamas nuleido ant rankos iš čia šokindamas vadžiojo nuo vieno piršto ant kito; paskui, per delną lig alkūnės, iš čia ant pečių, ant smakro, ant lūpų, ant nosies, ant kaktos; paskiau tuo pačiu keliu sugražino į delną.

— Nebijau pralošti,—tarė akrobatas, tai mano mėgiamiausias žaidimas. Paėmęs tą pačią lazdelę vikriai privarė lig lūpų, bet turėdamas perilgą nosį nesugebėjo užmesti, lazdelė neteko lygsvaros ir kad nenupultų žemėn turėjo griebti su ranka. Vargšas akrobatas matydamas nepavykus savo geriausiam žaismui visas įsikarščia-
vęs sušuko:

— Kad ir kažin-kaip būtų, velyčiau nukęsti kitokį pažeminimą, bet ne tą, kad gimnazistas sukirstų! Turiu dar 100 lyrų statau ir tas, bus tam, kuris įneš aukščiausiai kojas į šį medį,—ir pamojo ranka į netolimą jovarą.

Akrobatas bežiūrint atsidurė viršūnėje, taip kad ši, kaip nendrė, lingavo į visas puses, dar aukščiau palipus būt nulūžus.

— Šį kartą pralošei!—suriko kai kurie iš minios. Bet Jonas nenusigando; įlipo į jovarą visu metru aukščiau, paskiau suėmęs gerai rankomis viršūnės liemenį, pastatė kojas aukštyn, aukščiau už medžio viršūnes. Kas gali aprašyt delnų trenksmą, akrobato piktumą, Jono džiaugsmą! Bet pasigailėjęs vargšo akrobato, užpirko visai kampanijai pietus ir sugražino likusius 195 lyras, užgindamas, kad šis savo gyvenime nedrįstų pasirodyti aikštėje pamaldų laiku.

Jonas Bosko būdamas gimnazistu Chieriuose tą savo vikrumą ir spėką niekuomet nevartojo apsiginti nuo nedorų draugų-skaudikų. Kame galėdamas stengdavosi nusileisti, bet moralybei apginti darėsi net aršus. Pats mėgdavo žaisti, ir skatindavo prie to savo draugus, kad laiko tinginiais neleistų, bet jei pasitaikydavo žaidimas ne sulyg jo švelnių pažiūrų—vengdavo kaip maro. Draugai pastebėję tokį jo atsparumą prieš kokius tai žaidimus, užpuldavo varu priversti, bet šiam griežtai atsisakius pasipildavo kumščių audra; Jonas nesigindamas ramiai atsakydavo: —“Atsimuškit lig soties, tik palikit mane ramybėje.”

Negalėdami priversti, draugai pasiryžo iš pasalų užpulti. Vieną dieną pasitaikė puiki proga: keletas jo draugų pamatė Joną pasilenkusį berenkant žemėn nukritusias knygas, bežiūrint vienas paskui kitą užšoko ant kupros “sūrį slėgti.” Jonas leidosi visiems gerai sulipti, paskiau nu-

tvėręs paskutiniojo rankas gerai suspaudė keturis “sūrius” ir atsitiesęs per duris išėjo į gatvę, šiems bevaitojant, pasigailėjimo bešaukiant, apsukęs gatvės galą sugryžo ir įnešė į mokyklą tarp juokų, rankų plojimo iš profesorių ir draugų pusių. Nuo to karto daugiau nei vienas nedrįso užgauti Joną.

vieną kartą, jau kunigui bėsant, iš Biellos turėjo valiuoti Toriman. Atėjęs prie vežimo rado vežėją bėmainantį arklius. Kun. Bosko prisiliejo prie sienos su valiza rankoje. Tuo tarpu vienas iš arklių pasileido ir priėjęs į kun. Bosko išsiviepė įkasti, bet kun. Bosko liuosąja ranka nutvėrė arklio nasrus ir taip suspaudė, kad arklys negalėjo pasiliuosuoti. Įpykęs pradėjo mėtytis ir spardyti į visas puses. Subėgo ir daugiau žmonių stebėdamiesi jo stiprumu. Kun. Bosko tuo tarpu paliepė vežėjui įnerti į virvės kilpą arklio paskutinės kojas. Suvaldžius arklį žmonės vienas kito klausinėjo rodydami į išvažiuojantį kunigą: —“Iš kur tasai kunigas, kur tiek iegų turi?”

1884 m. kun. Bosko, turėdamas 70 metų, priveiktas sunkių gyvenimo darbų, susirgo. Gydytojas, norėdamas išmatuoti priveikto kun. Bosko spėkas, atsinešė manometrą.*) Bet pirm paduosiant instrumentą, tarė:—Kun. Bosko, pamėgink suspausti mano ranką kiek tik gali.

— Ponas gydytojau, atsakė kun. Bosko, Tamsta nežinau mano iegų.

— Ne, nesibijok, Tamsta, nieko blogo man nepadarysi. Pamėginkim!

Kun. Bosko nusileido. Paėmęs ranką pradėjo išlengvo spausti. Gydytojas iš pradžių kentė, su ašaroms akyse žiūrėjo į ligo-
nį, bet pagaliau neiškentęs šuktelėjo. Tuomet ištraukęs manometrą padavė ligo-
niui.

— Klausyk, ponas gydytojau, atsiliepė ligo-
nis, jei aš gerai suspausčiau šį instrumentą, tik šmoteliai teliktų.

— O ne, kad ir stipriausias Tamsta būtum niekuomet neįveiksi sulaužyti tą plieną.

— Gerai, prašau pamėginti pačiam.

Gydytojas suspaudė iš visų spėkų, rodiklis rodė 45 laipsnius. Pamėgino ir čiapat buvęs kunigas, atvarydamas lig 43-čio laipsnio.

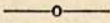
— O dabar Tamstai! sušuko gydytojas. Kun. Bosko suspaudė, rodiklis atėjo virš 60-tojo ir paskutinio laipsnio, bet dar jautėsi, kad dar daug galėjo užvaryti. Gydytojas tvirtino, kad tokių iegų žmogų dar nebuvo matęs, jau nekalbant apie ligo-
nį, kaip kun. Bosko sergantį.

Kun. Boskui, taip išdirbusiam savo kūną, pasisekė daug ir daug gero nuveikti sulyg pirmojo

*) Instrumentas panašus į “padkavą,” žmogaus spėkai matuoti vartojamas.

sapno pažadėjimo, jei bus tvirtas, stiprus ir nušizemines. Tą pačią elgimosi programą paliko ir Saleziečiams. Atsiradus kuriam nors, tarp karštesniųjų savo sūnų, norinčiam marinti savo kūną pasninkais ir būdėjimais, sakydavo: "Kūnas yra Dievo duotas dvasios draugas ir jos įrankis, todėl reikia duoti, kas jam teisingai priklauso, jei nori, kad dvasia galėtų jį išnaudoti amžinajam savo ir artymo išganymui." Kartu patarė kodaugiausiai remti mokinių kūno išsivystymą, leidžiant kiek galima daugiau žaisti ir judėti atviram ore. Taip kad dažnai kartodavo: —"Darykit, ką norit, man užtenka, kad nenusidėtumėt." Tame, kaip matėme, nuo pat jaunystės davė pavyzdį ir apsenęs noriai dalyvaudavo savo mokinių žaidimuose. Net Saleziečiams, savo auklėjimo sistemoje įsako: jei nori ką gero nuveikti su jaunimu, reikia būti pirmais sporto ir žaidimų mėgėjais. Nes kartu su mokiniais žaisdami geriau juos pažins, geriau juos priirš į save tikros meilės ryšiais ir tik tuomet galės geriau išauklėti mokinį. Tokiu būdu kun. Bosko sportą įvedė savo sistemon, kaip vieną iš svarbiausių auklėjimo įrankių.

A. Matutis.

Raudas Politikas.

Vieną kartą, praėjus rinkimams, gerasis Samaritonas vaikštinėjo sau gatvėmis, kai užtiko žmogų, besėdintį ties kerte ir beraudantį taip, jog rodėsi, kad jo širdis plyš be laiko.

"Gerasis žmogau," paklausė Samaritonas, "delko gi raudi taip gailiai?"

"Aš raudu," atsiliepė paklaustasis, "kadangi aš esu politikas, ką tik išrinktas užimti aukštąją valstybėje vietą, ir negaliu atminti, ką aš esu pažadėjęs savo balsuotojams."

"Brangusis," tarė Samaritonas, "tai tikra nelaimė. Vis tik aš manau, kad nelikai amnezijos auka? Pats juk atsimeni savo vardą, savo gyvenimo vietą, savo šeimyną, ir t.t.?"

"Taip, tikrai," atsakė politikas. "Aš atsimenu tą viską ir atsimenu, kuriems aš duosiu pelningąsias pozicijas, kuriems pavesiu valstybinius kontraktus—atsimenu viską, tik jau neatsimenu, ką aš esu pažadėjęs geriems žmonėms, kurie rinkimuose balsavo už mane."

"Palukėk čia truputį," pasakė Samaritonas, "o aš pasistengsiu del tavęs surasti tuos pažadus, kuriuos esi davęs savo balsuotojams."

Ir neužilgo gerasis Samaritonas sugrįžo su pažadais, kuriuos politikas davė balsuotojams. Visi jie buvo sužymėti dailioj popieroj. Gi po-

litikas dabar jautėsi laimingu ir nuoširdžiai dėkojo už patiektąją malonę. Ir gerasis Samaritonas nukeliavo savais keliais.

Ir nepoilgo tas pats Samaritonas grįžo ir vaikštinėjo sau gatvėmis ir vėl užtiko tą patį politiką besėdintį toje pačioje vietoje ir beraudantį taip pat, kai pirma.

"Kas gi blogo atsitiko?" užklusė Samaritonas.

Politikas pažvelgė ir pažino jį.

"Aš negaliu atminti," sielavosi politikas, "kur aš esu padėjęs tą dailiąją popierą, ant kurios buvo sužymėti mano pažadai. Tatai nebegaliu ir negalėsiu jų išpildyti. O kadangi esu politikas, tai labai skauda man širdį."

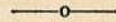
"Gerasis," ramino jį Samaritonas, "ar gi nieko jau nebegalima?"

"Vienatinis dalykas," atsiliepė politikas, "kas belieka man daryti, tai pasilikti be jų išpildymo iki kitų rinkimų. Ir, jeigu aš taip padarysiu," pridūrė politikas paprastu būdu, "ar pats balsuosi kitą kartą už mane ir ar pagelbėsi man išlaikyti naujuosius mano pažadus?"

"Žinoma," atsakė gerasis Samaritonas. "Ir pasistengsiu aš gauti ir prišnekėti kituosius savo draugus, kad ir jie balsuotų už tave."

Ir jiedu, kits kitam padavę rankas, nuoširdžiai pasisveikino. Ir Samaritonas patiekė jam vizitinę savo kortelę. Bet gi politikas paklausė tik jo vardo, atvirai pasisakydamas, jog turi labai gerą ir nepaprastą atmintį ir niekada neužmiršta vardo tų, kurie pasidarbuoja ir gelbsti jo naudai.

Ir gerasis Samaritonas toliau žengė savais keliais, džiaugdamašis savo širdyje, jog galėjo suraminti nuliūdusį ir palinksminti beraudantį politiką.

J. Vyšnužis.

Klevas.

Mano mylimoj gimtinėje, ant aukšto kalnelio prie sodo, stovi plačialapis klevas. Stovi jis puikuolis ir lapais plevėna. Pakalnėje čiurlena upelis, o už jo plati žolynų lanka. Sruvena upelis, o jo vandenyje nardo raudonakiai mekšrai...

Išdidus klevas svajoja... Jis puikiąją galvą iškėlęs šaiposi iš bailiųjų upelio žuvyčių. Jis nebijo nei vėjų, nei audrų. Daug metų jau jis praleido, daug visko matė. Jis matė, kaip ponai spaudė lietuvius, kaip plakė "pristovai" mūsų varguolius prosenius. Be to, jis matė, kaip gražų pavasario vakarą būrelis mergaičių dainavo dainutes. Matė puikuolis klevas, kaip dainuojant

linksma dainutes, mergaičių akutės džiaugsmu žibėjo; kaip dainavo apie bernužėlį—skruostai raudonavo. Bet jis girdėjo dainuojant ir liūdnas dainutes. Matė, kaip joms per skruostus riedėjo graudžios ašarėlės... O laikas vis bėgo. Upelyje vanduo sruveno ir riedėjo.. Klevas vis augo, ke-rojo ir stiprėjo...

Išaušta linksmutis pavasarėlis. Sniegas pavirtęs vandeniui bėga upelin ir užlieja plačiasias lankas. Tuomet klevas išleidžia jaunučius lapelius, sukrauja pumprėlius ir pražysta geltonvaršiais žiedeliais. Apspinta jį meiliosios bitutės, jam dainutes niūniuoja, glamonėja jo žiedelius... Jam puiku, kad pievos dar tuščios, be jokių žiedų, ir pienės ankstybosios dar nepražydo, o jis jau dabinas kvepiančiais žiedais.

Parskrenda raiboji gegutė, taip dažnai apdai-nuojama mūsų sesučių. Ji tupia ant klevo šakų ir saldžią, malonią jam pasaką seka... Jis klausosi, klausosi ir užsisvajoja... Pamilsta jis puikiąją paukštelę, jos liūdnasias pasakaites. Ir jį pamilsta raiboji gegutė. Dar rytutis neišaušęs, dar nepasklidę saulės spindulėliai, o jau gegutė žadina klevelį... Jau dainuoja jam dainele...

* * *

Užtemsta giedrioji padangė, saulutė paslepia savo skaistųjį veidą, sušniokščia vėjo pirmieji sparnai. Kyla audra. Bet klevas plačialapis nenustoja drąsos. Jis puikiosios galvos savo nenori nulenkinti. Audra vis didėja. Šniokščia per klevo šakas, kaukia it šimtas vilkų ir drasko jo plačiuosius lapus. Lenkia klevas galvą, truputį palenks ir vėl jis tuoj atsitiesia. Jis grumiasi su audromis. Braška jo kamienas, bet jis vis kariauja. Traška lūždamos jo menkosios šakelės, bet jis į tai nekreipia dėmesio. Klevas grumiasi, grumiasi... ir laimi kovą. Tada jis didžiuojasi prieš sodo lankstčiasias vyšnaites ir paupio žilvičius. Jis šaiposi iš jų.

Ir šandien jis stovi, nors daug nukentėjęs nuo vėtrų, audrų. Nors ir senutis, paliejęs, jau braška, tačiau vis dar galingas. Jo lapai žalieji, kaip buvo platūs ir gražūs, taip ir tebėr. Ir dabar jį atlanko būrelis mergaičių savo gražiaisiais balseliais. Bet klevui jau ne taip malonios mergaičių dainužės... Jis sako, kad jau ne ta lietuvių dvasia. Netoki širdies jausmai...

Rudenio laiką jį atlanko būriai čiauškučių špokų. Jie dainuoja jam atsisveikinimo dainutes. Jie semiasi drąsos iš senelio klevužio. O gal klausiasi ir patarimų?!...

Nors daugel metų praleidęs klevas, nors dažnai kovojęs su audromis, daug kentėjęs, vargęs, tačiau savo galingos dvasios nenustojo. Ir dabar vėtroms nenoromis lenkia savo puikiąją galvą.

Nenusimena jis nė tuomet, kai žaibai čiaužo pro jo lapus ir perkūnai grūmoja.

Tik vienas liūdnesnis jį jausmas paliečia, kai pradeda gelsti žalieji jo lapai, kai atsisveikinę jie su šakomis, skrenda vėjo nešami. Nuliūsta jis, kai šakos nustoja savo iškilmingųjų rūbų.

Bet kylančių audrų ir tuomet jis nepabūgsta.

APSIRIKIMAS.

— Gailiausia panele, bent centuką šlubam el-getai.

— Kas tai yra? Vakara buvotė aklas, o šiandien šlubas?

— Tai per apsirikimą, gailiausiaioji panele!

* * *

Ji.—O, kaip aš norėčiau būti ta žvaigždute!

Jis.—Ir aš to norėčiau.

Ji.—O tu kodėl?

Jis.—Todel, kad ta žvaigždutė yra už 87,426,409 my-lių nuo žemės ir nuo tavęs...

Iš kairės į dešinę: VIKTORAS MEDONIS, V. T. SAVICKAS IR ANTANAS BENDORAITIS.

L. Vyčių 17-tos kuopos įžymiausi šulai, nenuilstantys darbuotojai. Jie būdami valdybos prieky per pereitus metus sugebėjo kuopą daugiau negu padvigubinti narių skaičiumi ir materialiu turtu. Taipgi vadovauja N. A. Apskričiui, kurio pirmin. yra V. T. Savickas, vice-pirm.—V. Medonis.

Šie nariai uoliai darbuojas Vajaus ir L. Vyčių 13-jo Seimo reikalais.

Iš Lietuvos.

Seimas jau posėdžiauja. Sausio 27 d. atidarytas 154 posėdis. Išrinktas Seimo prezidiumas, būtent, dr. L. Bistras—pirmininku, kun. J. Staugaitis—pirmuoju vicepirmininku, dr. P. Raulinaitis—antruoju vicep., dr. E. Draugelis—pirmuoju, P. Jočys—antruoju sekretoriais. Socialistai ir liaudininkai, kaip ir visuomet, darbo nedirbs, tik dideles algas ims ir važinės po kaimus agituodami ir žmones masindami.

Ateitininkų Kongreso ruošia. Šį pavasarį Kaune šaukiamas didelis jubiliejinis ateitininkų studentų, moksleivių ir sendraugių kongresas. Laukiama didelio svečių skaičiaus ir ruošiamasi didelei iškilmei. Be pačių posėdžių numatoma visa eilė pramogų, kuriose ypač pasireikš patys at-kai.

Tobulėja mūsų paštas. Pašto telef. ir telegrafų valdyba mano netrukus įvesti pašto įstaigose Lietuvoje einančių laikraščių ir žurnalų prenumeratos priiminėjimą. Tokia tvarka įvesta visų kultūrinių šalių paštuose. Žmogus atėjęs į pašto įstaigą gali užsisakyti bet kurį laikraštį neturėdamas reikalo su jo administracija.

Ugniagesių statistika. Lietuvoje 1924 m. veikė 84 ugniagesių komandos su 4,036 ugniagesiais. Vadinasi, vienas ugniagesys aptarnauja bendrai 500, o viena komanda 24,034 gyventojus.

Giliausias šulinys. "Ragučio" alaus ir vais-vandenių fabrikas Kaune daro gilų grėžimą arteziniam šuliniumi. Iki šiol jau išgręžta 251 metras gilumo, t. y. ketvirtoji dalis kilometro. Gilumoje užtiktas storas akmens sluoksnis, kuris dabar yra tiriamas. Iškasama gilumoje žemė bus renkama mūsų universitete, kad pažintų žemės sluoksnius po Kaunu.

Ar bus Lietuvoj badas? 1923 m. Lietuvoje sunaudota alkoholio dirbimui 82,284 centneriai grūdų, 280,384 centneriai bulvių, tik vienų viešųjų dirbtuvių, o kiek jų suvartota namie dirbant sveikųjų gėrimus?

Ar ne tiesa, kad mes galėjome tuos grūdų centnerius išvežti ir į kitus kraštus? "L. Ž."

Lietuvos koperacijos bendrovių sąjungos apyvarta. Pereitais metais sakyta sąjunga padarė prekių apyvartą sumai 10,373,029 litų 22 centų. Palyginus pereitųjų metų prekių apyvartą, matyti, kad ji padidėjo virš 3,000 litų.

Kiek žmonių turi pragyvenimo šaltinių. Statistikos daviniais Lietuvos gyventojai turi nuolatinių pragyvenimo šaltinių 1,379,132 žmonės arba 68%, nesavistovių gyventojų, kuriems pragyvenimą parūpina kiti šeimos nariai yra 649,549 žmonės, arba 32%. Iš turinčių nuolatinių pragyvenimo šaltinių, dauguma gyventojų tenka žemės ūkiui—1,088,816 žmonės arba 78.9%, toliau pramonei—84,863 žm. arba 6.1%, transportui ir susisiekimui—13,041 žm. arba 2.4%, valstybės ir visuomenės darbui—44,471 žm. arba 2.2% ir kitoms sritims 115,512 žm. arba 8.4%.

Žmogaus griaučiai su karaliaus karūna netoli Vilniaus. Latvių spauda praneša, kad netoli Vilniaus darbininkai, kasdami žemę, radę geležinį grabą su žmogaus griaučiais, įvairiais aukso daiktais, aukso pinigais iš 15 šimtmečio ir brangenybėmis išsagstyta karūna. Manoma, kad ta karūna priklausiusi karaliui Zigmantui Augustui. Griaučiai buvę kaž kokio lietuvių bajoro. Kaip karaliaus karūna pateko graban—dar neišaiškinta.

Lukuva. (Specialio koresp.). Nuo praeito rudens jėga madon vagystės. Apvogė žydą Orelį, apvogė Dovoido krautuvę; išnešė odų net už keliolika šimtų litų vertės. Išlaužė Elickio svirną, bet ten nieko nerado. Buvo įsi-

brovę į "Blaivybės" arbatnamį, bet buvo praginti. Vagia naktimis malkas, tvoras. Klebonas vieną šventadienį per pamokslą išbarė už tokius darbus. Vagilėliai, matyt, labai užsigavo, kam taip viešai paskelbė jų darbelius.—Atkeršijo. Užsuko į klebono vištinkiną. Iš 27-I naktį pavogė penkioliką vištų, gaidžių neėmė. Iš tų penkias rado negyvas patvoriuose išmestas. Matyt, vištėlės gvol-tą kėlė, kad turėjo smaugt ir mesti. Kitos dingo.

Sunku visas vagystas ir išvardyti, kiek jų čia dedas. Bepigu nevogti, kad niekas nieko nesako. Apvogė vieną, kitą, trečią, visi tyli, aimanuoja, bet jokio ieškojimo nedaro. Vietos policiją labai turime išmintingą, ji nenor priklyties, kaip su piliečiais girtaujančiais, taip ir su žulikiškais. Taip ir gera, sėdi sau ramiai, kol kelnes tie patys žulikai "numaus." Laukuvoj tiek latrauja, nors, rodos, viešo traktieriaus ir nēr. Tiesa, yra dvi arbatinės, kurios duoda labai stiprią arbatą, nuo ko piliečiai net ir pilietės apsvaigę, kai jaučiai išeina baubdami. Ir čia policija nemato. Žmonės ėmė rūpintis, ar ilgai taip bus, nes prievakariais baisu, ypač turgaus ir šventadienių.

Bravo, laukuviškiai, nepasiduoda, pažanguoja pirmyn, tik priešingon pusėn. **Botagas.**

KAIP RAŠYTI "KNYGNĖŠIUI."

Jau daug kas atsiliepė į mano pakvietimą rinkti medžiagą iš knygnešių gadyinės. Vieni atsiuntė "Knygnešiui" savo atsiminimų, kiti kitų pasakojimus surašė, tretji tik pasižadėjo parašę atsiusti, tuo tarpu tik klausdami, kaip reikia ta medžiaga rinkti, kaip ji surašinėti, į ką labiau kreipti dėmesio ir t. t. Kad būtų aišku, kaip reikia šis darbas dirbti, aš čia surašiau kelis klausimus, į kuriuos rašant reik išsiziūrėti.

Tačiau nebūtinai tų klausimų eilės laikytis. Reik rašyti taip, tartum, kam nors visa tai pasakotum, o tik rašant, pasakojant reikia, kiek galint, atsakyti į čia paduotus klausimus. Pirmas klausimas būtinai turi būti pažymėtas.

Pasakojimo lytimi (forma) nėra ko varžytis. Kaip kas moka, taip tegul ir rašo, pasakoja savo ar kitų atsiminimus. Žinoma, geistina, kad būtų kiek galint gyviau atpasakota. Be to, geriausia užrašinėti, kad ir ne savo pasakojimai, bet vis lyg nuo savo vardo (aš padariau tą ir tą, aš čia ir čia buvau, mane suėmė, ir panašiai).

1. Knygnešio (mano vardas, pavardė, kada ir kur gimęs, kur dabar gyvenu, kuo dabar užsiimu, iš ko gyvenu. Jei miręs, tai kur ir kada. Kur mokiausi.

Užrašinėjantis ir gi turi pasirašyti savo vardą, pavardę, adresą ir kada rašė.

2. Del ko aš susipratau. Kas mane pastūmėjo susiprasti, tapti knygnešiu. Kas man pirmučiausia davė knygų, laikraščių ir p.

3. Pirmutiniai mano darbų žygiai.

4. Kokių priemonių, gudrybių ir p. imdavausi savo darbui paslėpti. Kaip apgaudinėjau policiją, žandarus ir p. Kaip slėpiausi su savo darbu nuo kaimynų. Kaip žmonės žiūrėdavo į mano darbą. Ar jam prijausdavu. Ar padėdavo. Kokių santykių turėjau su policija, žandaraus, aukštesniais valdininkais. Kas pasisekdavo papirkti. Kokių atsirasdavo skundikų iš mūsų pačių tarpo; jų vardai ir pavardės, kur gyvena ir panašiai.

5. Kada ir kur mane kratė, buvo suėmę, kiek laiko sėdėjau kalėjime. Kokią bausmę man buvo paskyrę per teismą ar šiaip administracijos parėdymu. Ką kratant ar gaudant pas mane rado, kiek ir ko atėmė, ar aš bebėgdamas kiek ir ko pamečiau. Kas sykiu su manim dar nukentėjo. Kuriais keliais knygos gabenta. Kokių ir kur sandėlių būta. Būtinai minėti žmonių ir vietų vardus ir, kiek galint, laika.

6. Knygnešių ir jų draugų ir pasakojimuose minimų vietų fotografijos. Jei galima, tai atsiusti ir tų laikų įvairių dokumentų, šaukimų į teismą, į policiją ir t. t.

7. Žymėti, ar aš tą darbą dariau vienas, ar susidėjęs su kuo kitu. Jei dirbau ne vienas, tai su kuo. Kuriuos dar knygnešius pažinojau ir jų dabartiniai adresai.

Apskritai, prašau man pranešti visų knygnešių ar jų globėjų, kokių tik kas savo apylinkėj žino ar žinojo, vardus, pavardes ir adresus.

8. Kokias knygas ar laikraščius daugiausia nešdavau ar platindavau. Kokios žmonių labiausiai buvo laukiamos ir mėgiamos. Kada pradėjau gauti atsišaukimų ir kokių. Kaip aš juos platindavau. Kokią įtaką į žmones jie darydavo. Kiek maždaug knygų, laikraščių ir p. aš parvežiau ar šiaip išplatinau.

9. Kurių dar ypatingų nuotykių turėjau.

Ir kiti klausimai.

Kur yra buvusių knygnešių ir knygų persekiotojų, tai svarbu ir su jais pasikalbėti, ir jų atsiminimai užrašyti. Žinoma, jie dabar atsargūs ir tiesiog užklausti nieko neatsakys.

Visame šiame reikale kokie nors pseudonimai (pramanyti vardai) yra labai negeistini. Juk tai dokumentai mūsų istorijai.

Dar kartą prašyčiau savo darbais pasidarbuoti "Knygnešiu." Lietuvos istorija už tai bus dėkinga.

Juo greičiau darbas bus atliktas, juo geriau. Pirmas tomas manoma jau greit spaudon paruošti.

Visos kitos dėl "Knygnešio" sąlygos, kurios buvo anksčiau paskelbtos, palieka savo galioj.

Su tikra pagarba,

Majoras P. Ruseckas.

Kaunas, Duonelaičio g-vė 15 Nr.
1925-II-6.

Kas Jaunimo Veikiama.

SO. BOSTON, MASS. Metinis Susirinkimas. L. Vyčių 17 kp. metinis susirinkimas įvyko vasario 1 d. Narių dalyvavo gausiai. Naujoji valdyba užėmė savo vietas. Valdybos nariai trumpai išreiškė savo pasiryžimą uoliai darbuotis kuopos bei jaunimo gerovei.

Sekė senosios valdybos raportai. Pasirodė, kad pasidarbavo labai daug. Kuopos narių skaitlius beveik patrigubintas; išdas ir gi pasiekęs aukšto laipsnio; kuopos knygynas ir kitoks inventorius žymiai padidinti ir gana pavyzdinai sutvarkyti; vakarieniškas parengta trys: 1) darbuotojams ir prieteliams pagerbti (veltui), 2) gerb. kun. P. Strakausko iššventinimo kunigystėn paminėjimui (didžiulė vieša) ir 3) privatinė nariams (veltui); iškilmingai paminėta Motinų Diena; parengta pora pramogų su vaidinimais; pikninkas ir orui atvėsus rengta beveik kas subatvakaris pasilinksminimo pramogos. Be to dar nemažai aukota prakilniems tikslams. Už pasidarbavimą nariai išreiškė padėką senajai valdybai sustoję delnų plojimu.

Iš kuopos organizatoriaus V. Medonio raporto pasirodė, kad Vajaus darbas gerai sekasi. Naujų narių prirašyme geriausia varosi A. Bendoraitis. Nutarta, kad valdyba paskirtų dovanas ir prideramai pagerbtų daugiausia naujų narių prirašiusius darbuotojus. Naujų narių pagerbimui nutarta rengti pramogėlę. Į Federacijos skyrių atstovais išrinkta V. Medonis ir J. Zulonai. Prie kuopos prisirašė 9 nauji nariai.

Vajaus Prakalbos. Vietinės kuopos Vajaus prakalbos įvyko 8 d. vasario. Nors iš Centro plakatų prieš prakalbas ir negauta ir tokiu būdu nedaug teišgarsinta, bet žmonių buvo beveik pilna salė. Principalis kalbėtojas buvo advokatas A. Mileris iš Worcesterio. Jo švelni ir jautri kalba labiausia buvo taikoma į tėvelių širdis. Jis gabus ir įtekmingas kalbėtojas ir jo kalba žymiai paveikė į klausytojus. Pradžioje kalbėjo jaunimo didis draugas gerb. kun. P. Strakauskas—apie svarbą ir būdus pritraukimo jaunimo prie Vyčių organizacijos. Ilgoką ir puikią prakalbą pasakė Vyčių Centro vice-pirm. adv. P. Daužvardis. Taipgi reikšmingai, nors trumpai, kalbėjo teisių studentas p. P. Baublys. Tarpuose p-lė A. Raudeliūnaitė, akompanuojant M. Karbauskui, padainavo porą dainelių, taipgi ir žymioji šios apylinkės solistė Vytė M. Grybaitė, akompanuojant jos sesutei Onutei. taipgi Vytei, padainavo keletą smagių dainelių. Abi dainininki publika po kelis sykius iššaukė atgal.

Vakara gambiai vedė pirm. A. F. Kneizys. Naujų narių tą vakarą prisirašė 26.

Narių prirašinėjime pasidarbavo: A. Bendoraitis, V. Marcinkoniūtė, V. Tamuliūnas, V. Medonis, O. Znotinienė ir k.

Seimo Rengimo Komisija Darbuojasi. Seimo Rengimo Komisija antrą savo susirinkimą laikė vasario 15 d. Į šį susirinkimą ir gi tik pusė narių teatsilankė. Atsilankiusieji komisijon kooptavo dar A. Bendoraitį, V. T. Savicką ir K. Povilaitį. Raštininkei A. Savilioniūtei protokolą paskaičius ir jį priėmus, rinkta pastovi valdyba. Įėjo: V. T. Savickas—pirm., pagalbininkais—V. Medonis, V. Tamuliūnas ir K. Povilaitis, raštininkėmis išrinkta Alena Savilioniūtė ir Julijona Babinskiūtė.

Skaityta Centro Valdybos laiškas paskiriantis Seimui dienas. Po trumpo apsvaistymo dienos priimta. Aptarta dar keletas klausimų. Valdyba pasižadėjo darbuotis visomis išgalėmis ir kvietė talkon kitus narius.

Šipuliukas.

IŠ NEW YORKO PADANGIŲ.

Didžiojo New Yorko miesto padangėse pradeda jau rodytis giedra. Jaunimo tarpe pradeda rasti šokiškas tokias susidomėjimas ir noras jungtis į vienybę ir bendrai šį tą veikti. Jau pradeda atsibosti krypavimas ir šokinėjimas, lyg plaštakės, nuo vieno patraukimo prie kito. Taigi keletas jaunuliams ir jaunuolėms toks gyvenimo nusistatymas arba krypsnis jau įgriso jų nervams ir štai surūto daryti atmainą. Jų darbų rezultatai yra toki.

Vasario 15 d. 1925 m. Aušros Vartų parapijinėje sveitinėje New Yorke įvyko vakarėlis ir šokiai. Šį vakarėlį surengė rimtesnis būrelis jaunimo po vardu Lietuvos Vyčių N. Y. Apskrities Teatralis Ratelis. Jis vaidino dvi komediji: "Vargšas Tadas" ir "Dvi Kūmutės." Vakara atidarė gražia prakalba vietinis klebonas kun. J. Šeštokas, kuris nagyrė šio ratelio žygius ir kvietė jaunimą prie jo dėtis.

Pirm nupasakojimo apie vaidinimą, man rodos, bus vietoj trumpai apibrėžti apie patį Teatralį Ratelį. Jau veik du mėnesiai, kaip šis ratelis gyvuoja ir kas kart auga. Jame dabar randasi apie aštuoniolika narių. Turi savo valdybą, savo direktorių ir pagalbininką. Ratelio pirmininkas yra jaunas Vytis Izidorius Tamošaitis, kuris pirmiau gyveno Waterbury, Conn. Dabar persikėlė į New Yorką ir darbuojasi Vyčių tarpe. Raštininkas yra K. Tijonaitis iš Central Brooklyn, N. Y., taipgi čia augęs ir rimtas sugabus vaikas. Išdininkė yra Ona Zajankauskaitė iš Central Brooklyn. Būrelis išsirinko sau už scenos direktorių Juozą Zajankauską iš Central Brooklyn. Jis iš mažų dienų dalyvauja scenoje ir yra gerai natyręs vaidila. Jo pagalbininku yra stud. J. Tamošaitis. Šisai nėra pasirodęs scenoje, bet technikiniuose ir teoretiniuose dalykuose jis yra tinkamas ir reikalingas šiam rateliui.

Šis ratelis taipgi turi savo "Reading Staff" ("Skaitymo Komandą"), kurios uždavinys yra suveskoti, perskaityti ir raportuoti rateiui apie veikalus tinkamus statymui. Į "Reading Staff" įeina šie nariai: J. Zajankauskas, J. Navikas, O. Zajankauskaitė, I. Tamošaitis ir O. Demiliūtė.

Ratelis tikisi ateity sudaryti, jei bus galima, savo mažą korą, kuris galės kvartetus, duetus ir solo dainuoti. Mano turėti savo muzikos departmentą, kaip tai: smuikinkmus, pianistus ir kitus. Turį vieną gerą šokikę, vieną piešėją ir mažų veikalėlių rašytoją.

Katelus po Velykų mano surengti keletą vakarų, važinėti po kuopas ir po artimus miestus ir vaidinti. Ratelis jau turi savo reprezentantus Paterson, N. J. ir kitus.

Na, dabar gryškime prie tų dviejų komedijų.

Tado rolę vaidino Izidorius Tamošaitis iš New York. Girtuoklio charakteristika šiam veikalė atvaizdinti yra sunku, nes įvairios atmainos ir situacijos reikalavo geros nuovokos ir gabumų. Vaidila yra da jaunas (scenos sriety) ir pas jį yra daugiau gabumų, negu šį kartą parodė. Ateity iš jo sulauksim rimto vaidilos.

Marytės rolę vaidino Marijona Lišauskaitė iš New York. Jos žvilgsniai, atdūsiai, sentimentalingi žodžiai smigte smigo į žmonių širdis ir sukėlė juose atjautimo. Jai gerai vyko atvaizdinti girtuoklio žmonos tvirtą meilę ir ištikimybę savo vyrui. Iš jos, jei tik to sieks, gal išeit įžymi scenos pajėga.

Daktaro rolę—Juozas Zajankauskas iš Central Brooklyn, N. Y. Kaip visi daktarai, taip ir šis, turėjo būt ne tik gydytojas, bet ir psichologas. Vaidila tą suprato ir pilnai atvaizdino. Juozas Zajankauskas yra vienas vyresniųjų vaidilų ir gan gerai susipažinęs su scenos reikalavimais.

Tarnaitės "Verutės" rolę—Marijona Dvareskaitė iš New York. Apie ją dabar negalima daug ką pasakyti, nes, rodos, ji pirmu kartą pasirodė scenoje ir nėra ganėtinai apsipažinusi.

Antras veikalėlis—"Dvi Kūmutės." Vaidilos: Ona ir Marijona Zajankauskaitės. Onutė turėjo atvaizdinti moters pobūdžių ir vieną didžią silpnę—pamėgimą gerti. "Išgveręs" liežuvis, nudėvėti išsitarimai, žemas elgesys—štai kūmutės typo charakteristika. Ona puikiai jį atvaizdino. Antroji kūmutė mažai skyrėsi nuo pirmosios. Tiesa, ir gyvenime jos beveik visos lygios "mokslu," "rimtumu," "išauklėjimu," apsiėjimu. Ir Marytė ją tinkamai atvaizdino.

Trumpai kalbant, šiuodu veikalėliu buvo lyg pamokymas žmonėms, kaip yra blėdinga ir baidi girtuoklystė ir prie ko ji priveda, t.y. net prie apgailėtinos izoliacijos draugijoj.

Po vaidinimo buvo šokiai. Per šokius jaunimas rado galimybės sudaryti pažinčių, pasikalbėti apie įvairius reikalus, neaplenkiant jaunimo organizacijos ir visuomenės reikalų. Tik gaila, kad da nedidelis skaičius jaunimo tais reikalais įdomauja ir rūpinas. Da auklėjimui ir švietimui teks gerokai pasistumėti pirmyn, kol mūsų jaunomenė pradės įvertinti ir nuoširdžiau remti savo rimtesnių brolių ir sesučių altruistinius visuomeninius žygius.

J. P. Tamošaitis.

YOUNGSTOWN, OHIO. Liet. Vyčių 111-ta Kuopa. Mūsų kuopoj darbas eina. Jau nemažai nuveikėm.

Po Naujų Metų, Vyčių Vajų pradėdant, pasiryžom visi naujų narių prikalbinti. Mūsų dvasios vadas—gerb. kun. F. D. Alinskas—vieną šventadienį paskelbė iš sakyklos Vyčių Vajų. Jisai ragino jaunimą rašytis prie Vyčių ir dirbti sykiu del Tėvynės ir Bažnyčios labo. Toliaus apipasakojo mūsų kuopos darbus ir siekius. Tikimės, prisirašys gausus būrys jaunimo, nes čia nemažai jo yra.

Šokiai. Vasario 14 d. 1925 m. (Šv. Valentino Dienoj) buvo šokiai, į kuriuos atsilankė nemažas būrys žmonių. Orkestrai grojant, žmonės buvo pilni linksmumo. Taip pat buvo nustebinti papuošimu svetainės. Vakarais nusisekė kogeriausia. Liks gražaus pelno.

Vaidinimas. Vasario 15 d. 1925 m. mūsų kuopa surengė pirmutinį vaidinimą. Buvo vaidinta "Paklydėlio Kelias"—drama, ir "Tėtė Pakliuvo"—juokų vodevilis. Toliaus buvo dainuota lietuvių dainų—naujų ir senų. Solo smuika ir pianu.

"Paklydėlio Kelias" parodo gyvenimą vieno jaunikaitė—Povylo,—kuris buvęs geras žmogus Tėvynėje. Jam vedžiant atvykti į Ameriką, jo motina jį nenorėdama laidžia. Atvyksta jis pas savo draugus—kazį ir Baltrų—kuriuos randa paklydusius tikejume. Jie jį perkalba, ir jis lieka komunistu. Bet gale jis atsivercia ir lieka geras žmogus.

Povylo rolę atliko Vincentas Ed. Pajaujįs, Motinos—p-lė Ona Okoniūtė, Kairo ir Baltraus—Petras Bukonas, Kairienės—p-lė Blandė Guzauskiūtė, Kazio—Kazys Paliskis.

"Tėtė Pakliuvo" ir gerai nusisekė. Paukščio, arba Jaunikio, rolę atliko Vincentas Ed. Pajaujįs, Mariutės, arba merginos rolę,—p-lė Stella Paliskiūtė, Profesoriaus rolę—Petras Bukonas.

Visi trys atliko roles taip, kad žmonės ne tik rano kom plojo, bet ir kojom trypė.

Dainas dainavo mūsų kuopos Vytės ir Vyčiai, būtent, šias: "Nusiskyniau žalią rūtą," "Nuo putino nuo avietės," "Kur banguoja Nemunėlis," "Lietuvos Kariuomenės daina," ir kitas. Visos publikai patiko.

Smuika ir pianu grojo Vincentas Ed. Pajaujįs ir p-lė Ona Bukoniūtė.

Publikos buvo pilna Šv. Pranciškaus parap. svetainė, o daug net stovėjo prie pačių durų. Visi buvo patenkinti. Visi laukia daugiau tokių vakarų.

Žadam po Velykų kitą vaidinimą surengti. O gavėnios laike žadam vaidinti veikalą "Šventa Agnytė."

Jau beveik baigiame rinkti reikalingus pinigus del varpo Šv. Pranciškaus Bažnyčiai.

Valio, Vyčiai!

Ko resp.

CHICAGO, ILL. "Klaipėdos Julė" Roseland'e. Vasario 15 dieną Liet. Vyčių Chicago apskričio choras "Klaipėdos Julė" statė Roseland'e Strumilų salėj.

Julės rolę šį kartą išpildė poni S. Saurienė. Viskas likusis vaidilų ir solistų sąstatas buvo tas pats, kaip ir sausio 25 dieną statant School Hall salėj.

Šiuo tarpu visas išėjo geriau, sklandžiau. Solistai dainavo ir vaidino liuosai, pilnai išsemdami savo roles ir įdėdami dvasios. Choras taip pat padarė žymią pažangą vaidinime. Dainavimo žvilgsniu jis ir ankščiau tobulai stovėjo.

Poni S. Saurienė už simpatingą dainavimą ir vaidinimą susilaukė ne vien gausių plojimų, bet ir didelį šviežių gėlių bukietą.

Publikos buvo daug, pilna salė. Bet užsilaukimas, tvarka—neduok Dieve! Mamytės, pačios ateidamos pasiėmė ir mažuosius. Jie turėjo laisvę. Bėgiojo, klykavo. Ką gi, su mamytėmis ir mažais "nesimuši." O gražaus žodžio neklauso. Kai kurie suaugę neatsilikto nuo mažųjų. Žodžiu sakant, Roseland'o publika šiuo tarpu parodė, kiek ji priaugus prie rimtų koncertų. Tuo žvilgsniu ji maža, kaip maži yra tie mažutėliai.

Po programo publika da pasiškoko.

?

ROCKFORD, ILL. Atgaivinta 83-ji kuopa. Ilgą laiką ši kuopa buvo užmigus. Mat, visa ši lietuvių kolonija buvo gerokai suimta laisvamanybės gazų, tai ir jaunimas buvo iškrikęs.

Ačių kun. Vilimavičiaus triūsui pakelti lietuvius iš letargo, ypač iš laisvamanybės dujų, prasideda ir jaunimo nauja era.

Š. m. vasario 15 dieną Rockforde įvyko Vyčių prakalbos. Kalbėjo Tamas Shamis iš Chicago. Lietuvių ir anglų kalbom išdėdėsius Vyčių organizacijos tikslus, obalvis, apie darbuotę, čia pat susirašė 24 nariai ir išrinko kuopos valdybą tokiam sąstate: Mikas Sautaras—pirmi-

ninkas, Katrė Uzbaliūtė—vice-pirmin., Konst. Peteriukė—protokolų raštininkė, Adelė Šeštakauskaitė—kasininkė, Šimas Nureikis ir Juozas Radziūnas—izdo globėjai, Juozas Senauskas ir Antanas Grybas—maršalkos.

Gavę iš Centro reikalingų instrukcijų ir "amunicijos" pradės darbuotis.

Rockforde jaunimo daug, bet jis iki šiol buvo iškrikęs.

Dabar, stojęs po bendra Vyčių vėliava, įneš ir pačių rockfordiečių gyvenime daugiau judėjimo, daugiau įvairumo.

Geros kloties!

?

HARRISON IR KEARNY, N. J. Liet. Vyčių 90-ji kuopa susirinkimus laiko kas pirmą pirmadienį kiekvieno mėnesio bažnytinėj svetainėj.

Nariai kviečiami dalyvauti ir naujų narių pavadinti.

CAMBRIDGE, MASS. L. Vyčių 18-ta kuopa laikė mėnesinį susirinkimą (vasario 1-ą dieną). Nauja valdyba, kuri buvo išrinkta sausio 4-tą dieną 1925, užėmė vietas. Dvasios vadas—gerb. kun. P. Juškaitis, Pirmininkė—A. Služiūtė, Vice Pirm.—P. Kisielis, Prot. Rašt.—E. Lenkauskiūtė, Fin. Rašt.—O. Šimbelaite, Izdin.—V. Širka, knygų tvarkytojos—M. Jankauskiūtė ir K. Bukaveckiūtė. Narių nemažai susirinko, rimtai svarstė dalykus.

Sokių komisija, O. Šimbelaite ir J. Kalinauskas, išdavė raportą.

Buvo svarstoma kas link rengimo Vajaus prakalbų. Kadangi svetainė užimta parapijos fėrais ir per visą Vajaus laiką nėra galimybės gauti svetinės (sekmdieniais), tai nutarė rengti šiokią dieną, būtent, vasario 23-čią dieną.

Nutarė surengti vaidinimą parapijos naudai. Gerb. kun. P. Juškaitis davė knygutes veikalo "Fabijolė," kuris bus statytas gavėnios laiku, nes jis tinkamas vaidinti advente arba gavėnijoje. Veikalas yra gražus ir pirmą sykį bus statytas. Tikimės, žmonėms patiks. Vaidilos išrinkti geriausi. Svarbesnes roles yra paėmę: A. Služiūtė, O. Šimbelaite, E. Lenkauskiūtė, V. Šereika, K. Bukaveckiūtė. Jonas Kalinauskas, J. Vincūnas, ir kiti.

Naujos narės prisirašė: O. Bingeliūtė ir O. Šandariūtė.

Šokiai, kurie įvyko prieš Naujus Metus, buvo be pasekmių, nes nariai nepasidarbavo kaip kitais atvejais. Visi atsidėjo keliais nariais. Z. Strokaitė daugiausia pasidarbavo, nes pardavė daugiausia tikiety iš kalno, taip gi pasidarbavo J. Kalinauskas ir A. Kazlauskas.

Alenukė.

STEIGKIM DRAMOS SKYRIŲ.

Š. m. vasario 1 d. Dievo Apvaizdos par. svetainėj teko matyt keletą kūrinų, kuriuos statė artistas Vaičkus ir jo grupė. Kūriniai buvo artistišškai išpildyti.

Gera, kol Chicagoj yra p. Vaičkus ir jo grupė. Jie mums veikalų pastato ir jų statymu gėrimės. Bet jei jie išvažiuos, tai mes vėl atsidursim be lietuviškos dramos teatro.

Chicagoj turime Vyčių, Birutės ir keletą bažnytinių chorų, kurių rengiamus koncertus mums teko matyt ir girdėt. Turim ir Teatrališką Kliubą, kurs turi keletą gabių žmonių, bet vis tik populiarumo jam trūksta.

Gi Chicagoj turim daug dramos mėgėjų ir net patyrusių vaidilų, tik iki šiol jų nieks nesubūrė į krūvą.

Taigi čia ir kyla klausimas, kas galėtų tas pajėgas suburti. Man išrodo, kad tą darbą geriausia galėtų atlikt L. Vyčių Chicagoj apskritis. Beveik kiekvienoje Vyčių kuopoje yra asmenų, kurie mėgia gyvąją sceną ir šį tą jau nusimano apie dramą. Ar nebūt laikas pamest seną paprotį, kurį praktikuoja kai kurios kuopos, t.y. organizavimas nežymių dramos sekcijų, o sudaryt vieną didelį dramos skyrių.

Senas paprotis išdalina mūsų pajėgas taip, kad di-

desnio veikalo tinkamai pastatyt negalima, publika nepatenkinama ir ji nebenori vaidinimų lankyti.

Vyčiai, įsteigę dramos skyrių, subūrę visas geresnes pajėgas, galėtų paruošt keletą gerų veikalų su kuriais būt galima aplankyti visas aplinkines kolonijas ir jei veikalai bus tinkamai statomi, tai svetainės žmonių visuomet bus pilnos.

Laikas griebtis darbo—organizuot L. Vyčių Chicagoj apskričio dramos skyrių.

Vytis.

AR VERTA APLANKYT TĖVYNĖ?

Pavasaris artinas.

Daugelis žmonių įdomauja, kaip Lietuva išrodo, kaip ten gyvenama, darbuojamos.

Bet daugelis bijo, kad išvažiuavę nebegalės atgal sugrįžti.

Tačiau nėr ko bijotis. Tik reik įsidėmėt, ką įstatymas rodo ir atlikt visus formalumus.

Parvažiuavęs tėvynėn pasijausi it iš naujo atgimęs.

Pereitais metais buvau pats nuvykęs ir daug įspūdžių parsivežiau. Velinu ir kitiems atlankyti Lietuvą. Nesigailėsit.

A. Petrusis.

Aukso Mintys.

Piktas žmogus pirmiau kenkia sau, negu kitiems.
Šv. Augustinas.

Meilė žiūri per tokius akinius, kurie varį parodo aukso, neturta—turtu, o mėšla—žemčiūgais.

Servantes.

Teisingumas—vienatinis pinigas, kuris visame pasaulyje yra imamas.

Kinų patarlė.

Laimingas yra tas, kuris turi Dievą už draugą.

Dovidas.

Pražūtingų geidulių sukury sąžinė, lyg kampo rodyklė, jūroj, nuolat rodo sielai nejudomą šiaurės žvaigždę, skaiščią doros žvaigždę-nemarumą.

N. Minskis.

Turėk omenyje, kad nežinojimas niekuomet nedaro blogo; pragaištingas yra tik paklydimas. O klysta žmonės ne del to, kad nežino, bet del to, kad vaizduojasi visa žina.

J. J. Rousseau.

Dievas gyvena visuose žmonėse, bet ne visi žmonės gyvena Dievuje. Štai yra žmonių kentėjimų priežastis. Kaip žibintas negali degti be ugnies, taip žmogus negali gyventi be Dievo.

Braminų išmintis.

Kelias į gerą ir išmintingumą niekadosis neina per žaliuojančias lankas, išdabintas lelijų žiedais; žmogui visuomet tenka žengti sunkiu akmenuotu taku.

Dž. Reskinas.

Apmastyk viską, ką sakai, bet sakyk ne viską, ką mąstai.

Salemonas.

Stiprus visada stipraus pusę laiko.

Šekspyras.

Teisybė tamsos nemėgsta; ji mėgsta tik atvirumą.

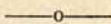
Šekspyras.

Juokai.

KONTOROJE (OFISE).

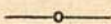
— Ilgiau negaliu tamstos laikyt kontoroj.
— Kodel, ponas principalai?
— Tamsta visai negabus. Tamstos draugas Juozas, kas teisybė, taip pat nieko neveikia, bet nors plunksną už ausies visą dieną laiko, o tamstos ir ausys tokios, kad nė plunksna už jų nesilaikytų.

LIETUVOS ŽYDŲ PASIKALBĖJIMAS ŠABO METU.

Mažas žydukas, pribėgęs į seną žydą klausia:
— Tati?!
— Voss!
— Vas is das paravoz? (galvoja) Paravoz?!... paravoz!... Nu paravoz ist ein grosse mašine mit dem trimbine "sprendinė." Ven der kunduktor auf seine kleine "švistolki" macht, čir-čir!... Der paravoz mit den grosse "švistolki" macht Un-un-un!... Die pasažeren za klemki, za vagon!... Paravoz za vagon, vagon za vagon, kalosy za kalosy, macht "tik-tak-takt, tik-tak-takt!, mid far. Das ist der paravoz.

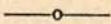
— Ak klop zu dir das ist das paravoz!...
1925-1-2d. Vėdarų Jonas.

VISKAS TVARKOJ.

Prie sienos (rubežiaus) pareikalauja iš keleivio paso. Susirūpinęs keleivis, negalėdamas greit jo surasti, paduoda žandarui sąskaitą iš restorano.

— Paršo galva. Veršio nugara. Telio kojės...—rimtai skaito žandaras.
— Viskas tvarkoj, gali tamsta toliau važiuoti.

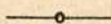

KONCERTE.

— Nejaugi tamsta taip susijaudinai tokia menka muzika, kad net verkti ėmei?

— Aš labai nervinga ir greit susijaudinu, bet dabar mane sujaudino ne muzika.

— Tai ko verki?
— Gailiuosi už bilietą išleistų pinigų.

KOMPLIMENTAS.

Pro vieną provincijos teatrą varo partiją kalinių į Sibirą. Visi jie kalinių rūbuose, paženklintuose bulvių tūzais, ir su geležiniais pančiais.

Prie teatro stovi būrelis artistų. Jie gailėtingai žiūri į tuos nelaimingus keleivius.

Vienas kalinys, jaunas vaikinys, sako savo draugui, senyvam prasikaltėliui:

— Cha-cha-cha!... Žiūrėk tik, žiūrėk!... Vaidilos stovi!...

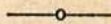
Tas jį sulaiko:

— Kvaily, ko juokiesi? Palauk! Pats gal aršiau ir už juos sulauksi...

— Kaip matau, tai jūs pietūs nuolat blogyn eina. Sriuba neskani, žuvis vandeniu kvepia, kepsnys kaip žolė. Gal ką nors sūraus turite?

— O, del to tamsta nesirūpink. Tuojau atnešiu sąskaitą.

Gydytojas.—Kada pietaujate?

Ligonė.—Antrą valandą.

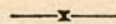
Gyd.—O ką veikiat po pietų?

Ligonė.—Laukiu vakarienės.

BE PAGALBOS.

— Jonienuke, ar čia pas jus nėra nei daktaro, nei felčerio?

— Nėra, poniuote! Neturtingas ir vargingas mūsų kaimas, patys mirštame, be kitų pagalbos.

VASARNAMIUOSE.

— O, jūs jau ir bučiuotis prademat!... Na, būkite laimingi, vaikeliai, ir priimkite mano tėvišką palaiminimą!...

— Bet, ponas Andriejau...

— Viskas gerai, gerai!...

— Bet tamsta suprask, kad aš trejis metus sėdėjau sunkių darbų kalėjime, o dabar esu policijos priežiūroje.

— Vis tiek! Atiduodu tamstai Onelę!

— Be to, aš idėjinis anarchistas...

— Koks čia skirtumas! Atiduodu vienatinę savo dukrelę!

— Pagaliau, aš darau bombas...

— Nuspiaut! Gali sau ir mėtyt bombas, o aš laiminu ir daugiau nieko žinoti nenoriu.

MUZIKOS IR DAINAVIMO MOKYTOJAI, VARGONININKAI, MUZIKOS MĖGĖJAI!

Išsirašykite 1925 Metams

Vienintėlį Lietuvoje Muzikos Žurnalą—

"MUZIKOS MENA"

Nuo 1925 metų pradžios "Muzikos Meną" leidžia Klaipėdos Konservatorija. Redaguoja muzikas Juozas Žilevičius. Redagavime artimai bendradarbiauja Ant. Bružas, buvęs "Trimito" redaktorius. Be to, "Muzikos Mene" pakviesta bendradarbiauti eilė įžymių Lietuvos ir užsienio muzikų ir muzikos veikėjų.

"Muzikos Menas" eis kas mėnuo 28-36 puslapių didelio formato sąsiuvinias su viršeliais. Nuolat bus paveiksluojamas Lietuvos muzikos gyvenimo, chorų, orkestrų, kompozitorių bei muzikų ir kitų vardais bei paveikslais.

Kiekviename "Muzikos Mene" numery bus dedama 2-4 puslapių gaidų priedas.

"Muzikos Mene" bus dedama daug medžiagos iš muzikos teorijos, metodikos, pedagogijos bei estetikos srities; apie chorų, orkestrų organizavimą ir vedimą, koncertų ruošimą ir kit. "Muzikos Menas" gvildins apiuosius ir svarbiuosius Lietuvos muzikos ir dainos kėlimo klausimus bei reikalus; ties užsienio muzikos srities naujienų ir svarbiųjų įvykių aprašymų. Bus dedama korespondencijų iš Lietuvos provincijos muzikos ir dainos judėjimo, kritika, bibliografija ir kit.

"Muzikos Mene" prenumerata Lietuvoje: metams 20 litų, pusei metų 10 litų, trims mėnesiams 5 litai. Užsieniouose: metams—30 litų, pusei metų—15 litų, 3 mėn.—10 litų. Pavienio numerio kaina Lietuvoje 3 litai, užsieniouose 5 litai.

Pasiskubinkite iš anksto prisiųsti prenumeratą, kad nesusitrukdytų jums žurnalo išsiuntimas ir nebūtų administracija varginama bereikalingu darbu.

"Muzikos Mene" išsirašyti galima ne mažiau, kaip trims mėnesiams iš anksto prisiūnciant prenumeratos pinigus. Bargan niekam nebus siunčiama. Redakcijos ir Administracijos adresas: Klaipėda, Konservatorija "Muzikos Menui."

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBA.

- DVASIOS VADAS: Kun. Dr. Ig. Česaitis,
4736 So. Wood Street, Chicago, Ill.
- PIRMININKAS: stud. juristas Mikas Bagdonas,
717 West 18th St., Chicago, Ill.
- VICE-PIRMIN.: juristas P. Daužvardis,
366 Broadway, So. Boston, Mass.
- VICE-PIRMIN.: Mok. Ona Pikučiūtė,
315 — 4th Ave., Homestead, Pa.
- RAŠTININKAS: Pranas L. Savickas,
726 West 18th Street, Chicago, Ill.
- IŽDININKAS: Ant. Valonis,
2201 West. 22nd St., Chicago, Ill.
- “VYTIES” REDAKTORIUS ir ADMINISTRATORIUS:
Matas Zujus, 4736 So. Wood St., Chicago, Ill.
- LEGALIS PATARĖJAS: Adv. Balys, Mastauskas,
2201 West 22nd St., Chicago, Ill.
- DAKTARAS KVOTĖJAS: Dr. S. A. Brenza,
4608 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
- IŽDO GLOBĖJAI:
- A. Rubliauskaitė, 309 So. Kildare Ave., Chicago, Ill.
- J. Grėbliūnas, 144 E. 4th Ave., Homestead, Pa.
- J. Gedminaitė, 1800 So. 11th St., Springfield, Ill.
- SPORTO ORGANIZATORIUS: Pr. J. Paliulis,
1645 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
- REVIZIJOS KOMISIJA:
- Kun. P. Vaitukaitis, 717 W. 18th St., Chicago, Ill.
- P. Paliulis, 1645 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
- A. Panavas, 3259 W. 65th St., Chicago, Ill.
- P. A. Sedemka, 6340 So. Albany Ave., Chicago, Ill.
- St. Šimulis, 726 W. 18th St., Chicago, Ill.
- LITERATINĖ KOMISIJA:
- Vikt. Mikaitis, St. Francis Seminary, St. Francis, Wis.
- Ap. Stašaitė, 43 Dean St., Norwood, Mass.
- P. Česnulis, 1624 Bellevue Ave., Youngstown, Ohio.
- Kun. F. V. Strakauskas, 50 W. Sixth St., So. Boston, Mass.
- J. Tamošaitis, Teacher College Box 183,
Columbia University, N. Y.
- SPAUSTUVĖS VEDĖJAS: Vincas Rūkštalis,
4736 S. Wood St., Chicago, Ill.

LIETUVOS VYČIŲ N. A. APSKRITYS

- KUN. P. JURAS, Dvasios vadas,
94 Bradford Street, Lawrence, Mass.
- V. T. SAVICKAS, Pirmininkas,
427 E. Seventh Street, South Boston, Mass.
- V. MEDONIS, Vice-pirmininkas,
140 Bowen Street, South Boston, Mass.
- O. RUGENIŪTĖ, Iždo Globėja,
Worcester, Mass.
- A. ŠLUŽIŪTĖ, Raštininkė,
29 Montebello Road, Jamaica Plain, Mass.
- J. VINCIŪNAS, Iždininkas,
73 Webster Avenue, Cambridge, Mass.
- I. DAUKŠTAITĖ, Iždo Globėja,
Montello, Mass.

Skaitykite ir Platinkite Sekančius Laikraščius:**“DRAUGA”**

“Draugas” eina kasdien.
“Draugas” paduoda daug naujausių žinių.
“Draugo” kaina visam pasaulyje \$6.00. Adresas.
“DRAUGAS” PUBL.,
2334 South Oakley Avenue, CHICAGO, ILL.

“DARBININKA”

L. D. Sajungos organą
“Darbininkas” eina tris kartus į savaitę.
Kaina metams \$4.50
Užsieny metams \$5.50
Adresas:

“DARBININKAS”

366 Broadway, BOSTON 27, MASS.

“GARSA”

S. L. R. K. A. organą
Eina kartą į savaitę. Jame galima rasti daug žinių apie
įsirašymą į įvairius Susivienijimo skyrius.
Kaina metams (Amerikoje) \$2.00
Kaina metams (užsieny) \$3.00

“GARSAS”

222 South 9th Street, BROOKLYN, N. Y.

“LAIVA”

Eina kartą į savaitę. Jame rašoma vien apie tikėjimo ir
ir doros dalykus.
Kaina metams \$1.50
Kaina užsieny metams \$2.00
Adresas:

“LAIVAS”

2334 So. Oakley Avenue, CHICAGO, ILL.

“MOTERŲ DIRVA”

A. L. R. K. Mot. S-gos organą
Eina kartą į mėnesį.
Kaina metams (Amerikoje) \$2.50
Kaina metams (Užsienyje) \$3.00

“MOTERŲ DIRVA”

2151 W. 22nd Street, CHICAGO, ILL.

“GIEDRA”

Katalikiškos moksleivijos organas. Eina kartą į mėnesį.
Kaina metams \$2.00
Vienas numeris 20c
Adresas:

“GIEDRA”

2334 So. Oakley Ave., CHICAGO, ILL.

Skaitykite ir Platinkite “Vytį”.

“VYTIS” eina du kartu į mėnesį. Jame telpa gražią ei-
lių, apysakų, straipsnių, scenos dalykų; “Vytis” puo-
šiamas gražiais paveikslais, Lietuvos vaizdais ir at-
skirų asmenų bei grupių atvaizdais.
“VYTIS” veda kroniką Amerikos ir Lietuvos jaunimo
darbuotės.
“VYTY” bendradarbiauja įžymūs spaudos darbininkai—
literatai — iš Amerikos ir Lietuvos.

“VYTIS”

4736 So. Wood St., Chicago, Ill.